

MAKSUD

Bürokraatia teeb Sõerdi ettevaatlikuks

Käibeandmete suunamine maksumetile tooks bürokraatiat juurde, kahtleb ameti eksjuht **AIVAR SÕERD** tehtud ettepanekus. ►10

KOHTUASI

Pilv peab Tooli kohtuotsust poolikuks

Toomas Tooli kaitsja vandeadvokaat **AIVAR PILV** oleks riigikohtult oodanud selgeid kriitertume, mis asi on turumanipulatsioon. ►6

Äripäev

Kolmapäev, 22. mai 2013
nr 98 (4755) **2,50 eurot**

↓ **EUR/USD**
1,2862

↑ **USD/EUR**
0,7776

↓ **EUR/SEK**
8,5553

↓ **NordPool**
35,34

↓ **Euribor**
0,293%

Aruannete lihtsustamise plaan teeb muret

► Euroopa Komisjon tahab muuta väikeettevõtjate majandusaruande pea poole lühemaks, aga eestlaste meelest tekitab see kahju meie majanduskeskkonnale. ►2,4-5

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA juhi Mait Paltsi sõnul võib mõista soovi vähendada ettevõtjate halduskoormust, kuid kujuneda võib olukord, kus teatud infot ei tule aruannetes esitada, ent riik küsib seda näiteks statistika jaoks. FOTO: VEIKO TÖKMAN

TULEMUS

Kalev kasvatas tublisti käivet ja kasumit

Magusatootja Kalev kasvatas eelmisel aastal käivet viiendiku võrra, kasum kasvas seejuures üle kahe korra, 1,3 miljoni euroni. Samas on toormehindade tõus kaasa toonud toodete kallinemise. ►8

INVESTOR

Lüksusbrändide esikümme

Louis Vuitton on kaotamas maailma kõige väärtuslikuma luksusbrändina edumaad konkurentidele Guccile ja Pradale. Vuittoni väärtus kahanes aastaga 12%, 22,7 miljardile dollarile. ►20-21

EHITUS

Olulise objekti projekt võiks tulla konkursiga

Olenemata sellest, kas tegu on avaliku või erahoonega, võiks avalikkuse jaoks oluliste objektide puhul kaaluda arhitektuurivõistlust, leiavad nii arhitektid kui ka ametkondade esindajad. ►14-15

KOLUMN

„Aeg on kõige raskemini asendatav ja täielikult taastumatu ressurss.

LHV majandusekspert Heido Vitsur näeb Euroopas korraga mitut kriisi, mille lahendamine nõuab täiesti uutmoodi mõtlemist. ►18

TEGIJA

Kaido Kaare
magusatootja tegi tugeva kasvuhüppe

↑ Eelmise aasta numbrid kokku lõõnud Kalevil on põhjust rõõmustada – magusatootja käive kasvas viiendiku võrra ja kasum üle kahe korra. Kalevi juhatuse esimees Kaido Kaare tõi heade tulemuste põhjusena välja selle, et nad on oma tootmist ja töökorraldust veelgi paremaks

lihvinud. Kuigi tooraine kallinemise tõttu tuli toodete hinda kergitada, läks müük hästi nii Eestis kui ka eksporditurgudel. Vesi Kalevi veskile on Soome magusamaks, mille tõttu käivad soomlased Kaare sõnul juba sarnaselt alkoholiga Eestis ka maiustusi ostmas.

TÄNA ÄRIPÄEVA VEEBIS

Parteiraha skandaal

Täna aasta tagasi teatas reformierakondlane Silver Meikar Postimehes, et vahendas Reformierakonna kassasse raha, mis ei kuulunud talle. Mis on pärast seda juhtunud ning mida arvavad skandaali kangelased aasta hiljem, loe täna Äripäeva veebist.

REFORMIERA-KONDLANE Silver Meikar võttis ette ristiõja hämara raha vastu.

AJALOO ILU

Kinnisvaras kuulutatakse välja miljardiprojekte

Mai 2003. Tartut on haaranud uuslamute buum. Arvestades maja hinnaks miljon krooni, maksavad Tartu ja lähema ümbruse uuselanikud arendajatele vähemalt miljardi.

Mai 2008. NCC Ehitus alustas Tallinna serva Haaberstisse miljardirajooni püstitamist, väites, et jahtumine on ajutine. **Hetkeseis.** Paljud uuslamurajoonide elanikud on avastanud, et hoogtööna kerkinud rajoonid ei vasta reklaamlausest lubatule. NCC Ehituse projekt tiksus aga edasi, veidi rohkem kui kuu aja pärast saab paar maja jälle valmis.

PÄEVA FAKT

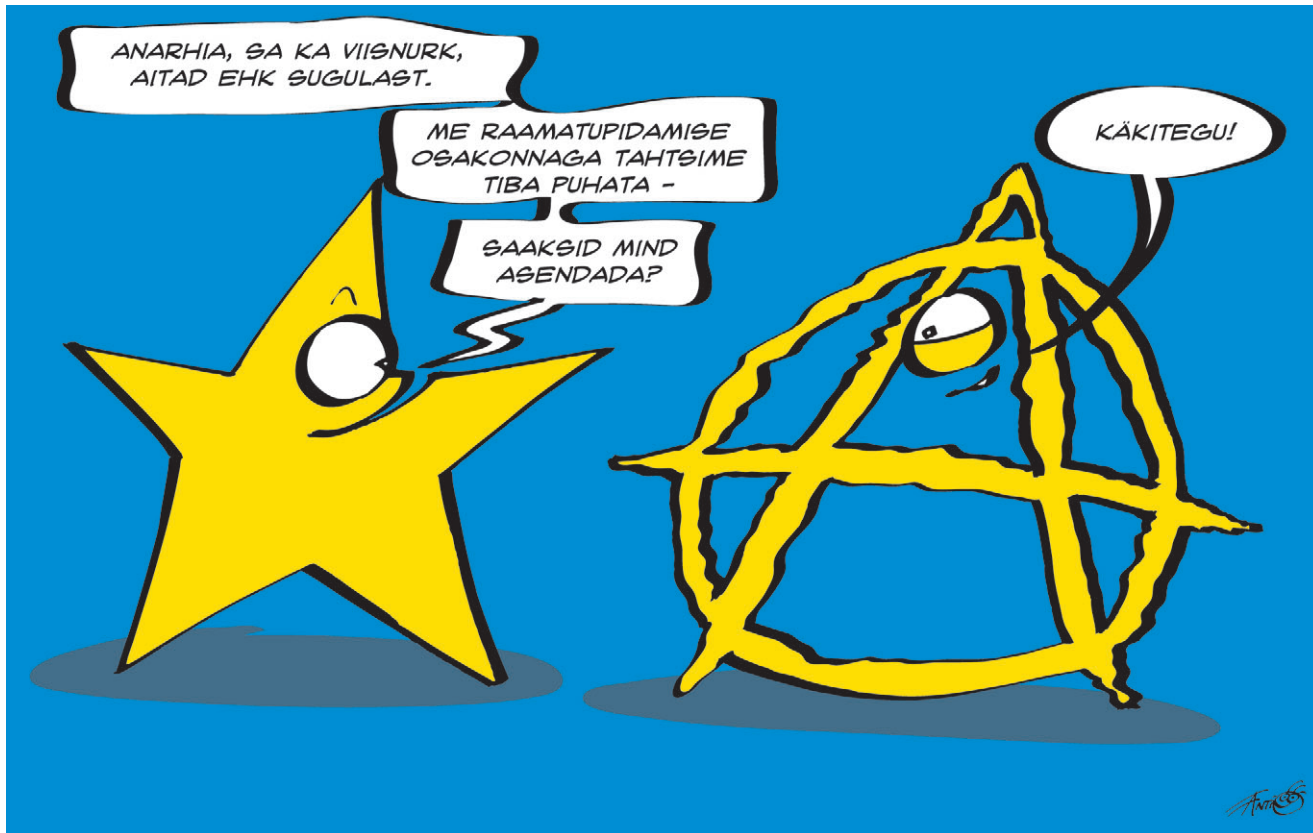
253

MILJONI euro võrra kasvab Soome valitsuse puudujääk. Väiksema tulu kõrval on põhjuseks ka suurem kulu: riik toetab näiteks elamuehitust ja laevaehitust.

HOMME

Duell: talutoit vs. suurtööstustes toodetu.

LOE ÄRIPÄEVAST

ILLUSTRATSIOON: ANTI VEERMAA

JUHTKIRI

Kokkuhoiu hinnaks osutub ärikeskkonna halvenemine

Tänane kaanelugu räägib Euroopa Komisjoni ettepanekust vabastada väike- ja mikroettevõtteid majandusaasta aruannete esitamise kohustusest praegusel kujul, millega loodetakse saavutada 1,7 miljardit eurot kokkuhoidu.

Eesti pole tõtanud selle ettepanekuga kaasa minema, Äripäeva hinnangul põhjendatult. Kokkuhoid võib ju hästi kõlada, aga igal asjal on oma hind. Seda mõistetakse ka rahandusministeeriumis, mis on kokku kogunud kaubandus-tööstuskoja, EVEA, audiitorkogu, raamatupidamise toimkonna ja raamatupidajate kogu arvamused.

Kõik nimetatud näevad pealtnäha toredas ettepanekus ettevõtluskeskkonna halvenemise ohtu. Paljuräägitud halduskoormuse vähenemine võib osutuda pigem näiliseks kui tegelikuks, leiavad erialaühendused, ning finantsaruannete kvaliteedi languse mõju ärikeskkonnale on pikaajalises perspektiivis eeldatavasti kahjulik.

Miks? Asi pole ainult selles, et Äripäeval oleks senisest palju raskem kokku panna rikaste, palga- ja muud edetabeleid, mis on lugejate hulgas populaarsed ja ettevõtjale infoallikana olulised.

Esmapilgul võib paista, et eesmärk on ettevõtja elu lihtsamaks teha, kuid tegelikkuses see ilmselt nii ei ole. Ükski ettevõtja ei toimeta ju vaakumis: majandusaasta aruanded kätkevad olulist infot ka partnerite ja konkurentide tegemiste kohta. Nende olemasolu ja avalik kättesaadavus aitavad partnerite tausta kontrollida ja konkurentide võimekust hinnata, et oma strateegiat tulemuslikumalt kujundada.

Majandusaasta aruande kokkupanemine on kasulik ka ettevõtjale endale: mismoodi siis teisiti tuludel-kuludel silma peal hoida ja majandada.

„**Kokkuhoid võib ju hästi kõlada, aga igal asjal on oma hind.**“

Teiseks, komisjoni ettepanek lähtub teistest mastaapidest kui Eesti omad on. Sellal kui Euroopas on mikroettevõtjate osakaal väikeettevõtjate seas 78%, on see protsent Eestis lausa 95. Ent isegi Euroopa enda pisiettevõtjate osakaal on liiga suur sellise sammu astumiseks. Mida rohkem on infot ettevõtte kohta, seda avatum ja konkurentsivõimelisem on ärikeskkond.

Muret teevad hoopis statistikaaruanded.

Kolmandaks, vähemasti Eesti ettevõtjatele ei tee praegu muret mitte niivõrd majandusaasta aruannete koostamine, vaid pigem kõikide muude jooksvate statistiliste andmete esitamise nõue. Nende esitamise vähendamist komisjon ette ei pane, pigem tuleb statistilisi andmeid ettepaneku kohaselt esitada varasemast rohkem.

Enamasti nõuab statistikat Eurostat või mõni teine ELi institutsioon, ja dubleerimine pole haruldane. Sellal kui majandusaasta aruannete koostamise vajalikkuses Eesti ettevõtjad üldiselt ei kahtle, siis statistikaaruannete esitamise vajadust nähakse sagedasti tüütu kohustusena, mis rõõvib aega ja energiat. Pigem just siit võiks alata halduskoormuse vähendamine.

Pealegi, laenata kavatsevad ettevõtteid peavad pangale ikka aru andma, sest teisiti pole pangaga võimalik tehinguid teha.

Euroopa Komisjoni ettepanek eeldab, et kokkuhoid saavutatakse raamatupidamisfirmadele ja arvestusekspertidele makstavate tasude arvel ning see aitab ettevõtjatel luua uusi töökohti. Teoreetiliselt ju ilus, aga praktikas kahtlane.

A Loe Äripäevast

KAANELUGU "Eestile ei meeldi plaan väikeettevõtete aruandlust vähendada", lk 4-5

Arno Saar
22. mai (sünd 1953),
Õhtulehe fotograaf

Eesti Ajalehete Liit
õnitleb

Äri teenuste
rubriigi
standardreklaam
42x26 mm hinnaga 15€

Reklaami tellimine:
reklaam@aripaev.ee
Tel 667 0105 • faks 667 0200

Äripäeva veeb uuenes.

Tule ja veendu ise!

www.aripaev.ee
Põnev. Kasulik. Asendamatu.

AVASIME
29. APRILLIL
UUE KAUPLUSE
PAIDES
Pikk tn 2

TAMREX

KVALITEETSED TAMREXI TOOTED MÕISTLIKU HINNAGA!

TAMREX
hall tööjakk
art 670-1804

59 €

TAMREX
päikseprillid
art TU54602
18 €

TAMREX
Hi-Vis tööjakk
art 675-6618 (kollane)
art 675-5518 (oranž)

72 €

TAMREX
softkindad
art 44-387
16.50 €

TAMREX
hall poolkombe
art 672-1804
74 €

TAMREX
Hi-Vis
tööpüksid
art 676-6618 (kollane)
art 675-5518 (oranž)
62 €

TAMREX
turvakingad
art B118T
75 €

TAMREX
must tööjakk
art 673-0404
62 €

TAMREX
töökindad
art 44-370
2.50 €

TAMREX
tööpüksid
art 674-0404
58 €

Tamrexi tooteid iseloomustavad hea materjalide valik, toodete kasutusmugavus, funktsionaalsus, nutikus ja orienteeritus detailidele. Mõistliku hinna ja kõrge kvaliteedi taga on aastatepikkune pühendumine kliendi vajaduste kaardistamisele ja parimate lahenduste leidmisele. Tamrexi oma tootesarjast leiab head hinda ja kvaliteeti hindav klient töökindad, tööriided ja tööjalanõud, aga ka mitmed isikukaitsevahendid, suitsuandurid, efektiivsed tulekustutid, tuletekid, esmaabikomplektid jpm.

Hinnad sisaldavad käibemaksu 20% ja kehtivad kuni 31.08.2013 või kuni kaupa jätkub!

TAMREX OHUTUSE OÜ

Tel 654 9900 Faks 654 9901 e-post: tamrex@tamrex.ee www.tamrex.ee

TALLINN Laki 5, Pärnu mnt 130, Katusepapi 35	TARTU Aardla 114, Ringtee 37a	PÄRNU Riia mnt 169a, Savi 3	RAKVERE Pikk 2	VILJANDI Riia mnt 42a	JÕHVI Tartu mnt 30	VÕRU Piiri 2	VALGA Vabaduse 39	NARVA Tallinna mnt 19c	HAAPSALE Ehitajate tee 2a	PAIDE Pikk 2
---	----------------------------------	--------------------------------	-------------------	--------------------------	-----------------------	-----------------	----------------------	---------------------------	------------------------------	-----------------

ÄRIPÄEV 22. mai 2013

toimetaja Kadri Bank, tel 667 0399, e-post kadri.bank@aripaev.ee

99 Mait Palts: Kahju, mis võib tekkida seoses majanduskeskkonna või investeerimiskeskonna halvenemisega tervikuna, võib olla väga suur.

Kaubandus-tööstuskoja juhi sõnul võib Euroopa Komisjoni heal kavatsusel olla soovimatu tagajärg.

RAAMATUPIDAMISNÕUDED

Eestile ei meeldi plaan väikeettevõtete aruandlust vähendada.

Kaoks kaks põhiaruannet

KADRI JAKOBSON
kadri.jakobson@aripaev.ee

Euroopa Komisjoni ettepanek leevendada nõudeid väike- ja mikroettevõtete majandusaruannete esitamisele pole Eestis heakskiitu leidnud.

Komisjon soovib kehtestada väikeettevõtetele aruandluse nn minirežiimi, et ettevõtjad saaks raamatupidamiskulude jms pealt kokku hoida. Eesti ettevõtjale tooks muudatus kaasa loobumise kahest põhiaruandest – rahavoogude aruandest ja omakapitali muutuste aruandest – ning umbes pooltest lisadest. Praegu oodatakse riikide seisukohti.

Rahandusministeeriumi ettevõtluse ja arvestuspoliitika osakonna juhataja Kurmet Ojamaa sõnul on ministeerium küsinud ettepaneku kohta arvamust kaubandus-tööstuskojalt, Eesti Väike- ja Keskiste Ettevõtete Assotsiatsioonilt, audiitor-kogult, raamatupidamise toimkonnalt ja raamatupidajate kogult. “Nad kõik hindasid direktiiviga saavutatava halduskoormuse kahanemise üksmeelselt väheoluliseks ning olid mures ettevõtluskeskkonna läbipaistvuse halvenemise, finantsaruannete kvaliteedi languse ja selle majandusliku mõju üle, mis väikeettevõtete suure osakaalu tõttu meie majanduses võib Eestis olla märksa tugevamad Euroopa keskmisest,” ütles Ojamaa.

Koormust võiks vähendada e-lahendused. Ojamaa sõnul jagab rahandusministeerium ettevõtjate ja erialaühenduste väljendatud muret ning võtab seda riigi seisukoha väljatöötamisel arvesse. “Peame oluliseks, et raamatupidamist puudutavates regulatsioonides ei tehtaks õige ja õiglase kajastamise põhimõtte arvel kompromisse ning et Eestile ei surutaks peale otsuseid, mis võivad meie majandusruumi ebasoodsas suunas mõjutada,” ütles Ojamaa. “Usume, et Euroopa peaks halduskoormuse vähendamisel vaatama pigem e-lahenduste kasutuselevõtu ja dubleeriva informatsiooni kogumise lõpetamise poole.” Ta lisas, et seisukohad on leidnud tunnustust ka riigikogu komisjonides.

Eesti lõplik positsioon on väljatöötamisel ning avaldatakse järgmisel alaliste esindajate komitee istungil, nagu ka teiste riikide ametlikud seisukohad.

Ä Tasub teada Väikeettevõtetele minirežiim

Euroopa Komisjoni ettepanek

Leevendada nõudeid finantsaruannete lisadele. Lõdvendada veelgi kohustusliku auditi nõuet. Vabastada väikeettevõtted konsolideeritud finantsaruannete koostamisest.

KOKKUHOID: kokku 1,7 mld eurot raamatupidamisfirmadele või arvestusekspertidele makstavate tasude pealt. Eesti mikroettevõtete halduskoormus väheneks rahandusministeeriumi arvestuste kohaselt 1,6 mln eurot ning väikeettevõtete oma 0,2 mln eurot.

EESTI ETTEVÕTJALE tooks kaasa loobumise kahest põhiaruandest – rahavoogude ja omakapitali muutuste aruandest – ning umbes pooltest lisadest.

Ä Mis on mis Ettevõtete suurus

jaotus eurodirektiivi põhjal

VÄIKEETTEVÕTE
vastab vähemalt kahele tingimusele
Netokäive < 10 mln €
Varade maht < 5 mln €
Töötajaid kuni 50

MIKROETTEVÕTE
Netokäive kuni 750 000 €
Varade maht kuni 350 000 €
Töötajaid kuni 10

Ä Kommentaar

Läbipaistev aruandlus vähendab juba ise bürokraatiat

RANNO TINGAS
Ernst ja Young Baltic ASI partner ja maksunõustaja

Praegu tugineb usaldus ettevõtluses suuresti auditeerimisele ja info avalikustamisele. Kui äriühingute majandusregulatiivset poolt vähendatakse, läheb ka maksuametil ja pankadel keerulisemaks.

Kui vaadata Euroopat suuremas plaanis, siis bürokraatia takistab äri ja piirkonna konku-

rentsiivõimet, võrreldes näiteks USA ja Aasiaga. Teatud ulatuses hoiab aga bürokraatia majanduskeskkonna läbipaistva ja konkurentsivõimelise, kus on võimalik kiiresti ja lihtsalt kontrollida oma tehingupartneri tausta.

Euroopas tahetakse ka vabastada väiksed ja keskmised ettevõtted auditi kohustusest. Sel juhul läheb pankadel ärilae-

nude andmine keerulisemaks ja nad hakkavad endiselt nõudma äriühingute finantskontrolli.

Sama teema on maksuametiga. Kuna praegu peab Eestis Euroopa mõttes väikseid äriühinguid auditeerima, siis on maksuametil lihtsam – teatud riskide kontrollimise teeb maksuameti eest ära erasektor ja seda äriühingu enda raha eest.

Kaubandus-tööstuskoja juhi Mait Paltsi meelest on ettevõtete halduskoormuse vähendamine äärmiselt oluline, kuid ettepanek ei arvesta kahjuks Eesti tingimusi ja ettevõtete suurust. Oodatav halduskoormuse vähendamine võib tema sõnul kokkuvõttes mõjuda negatiivselt. “Loomulikult on neid mõjusid praegu üsna keeruline hinnata, kuid kahju, mis võib tekkida seoses majanduskeskkonna või investeerimiskeskonna halvenemisega tervikuna, võib olla väga suur.” Ta lisas, et võimalik lihtsustamine võib kujuneda ka näilikuks, eriti siis, kui statistika või krediidiotsuste jaoks on suurem andmete hulk jätkuvalt vajalik.

Paltsi hinnangul on Eesti raamatupidamise põhimõtted üsna loogilised ning neid on ka aastate jooksul lihtsustatud ning samuti on riik saamas valmis just väiksemate ettevõtjate jaoks mõeldud raamatupidamiskeskonnaga, mis peaks vähendama nii hirmu aruandluse ees kui ka seda lihtsustama.

Koormaks pigem statistika. Paltsi sõnul on ettevõtjad aga viimastel aastatel kurnanud just kõikvõimalike muude jooksvate statistiliste aruannete esitamise üle. Kuid nende mahtu eurokomisjoni ettepanek pigem suurendaks.

“Oleme seda teemat ka statistika kogujatega arutanud ning mitmel korral jõudnud sinnagi, et paljudel juhtudel on statistika lõpptarbija just Eurostat või mõni teine ELi institutsioon, mistõttu ei ole võimalik ka meil statistikaga seotud aruandlust oluliselt vähendada. Kui nüüd majandusaasta aruande maht ka väheneks, tuleks väga suu-

re tõenäosusega statistika poole pealt samu andmeid hakata ettevõtjatelt lisaks küsima, sest neid nõuab Eurostat. Seega kohati tundub, nagu asutakse halduskoormust vähendama täiesti valest otsast,” selgitas Palts.

Tema sõnul võiks tõstatada hoopis küsimuse, kas kõiki andmeid, mida statistika kohta kogutakse, on ikka vaja, ning milleks ja kui sageli neid reaalselt kasutatakse. “Statistika tarbijate seisukohast on alati hea öelda, et vaja on seda ja teist infot, kuid alati peab lisaks nende andmete füüsilise kogumise ja töötlemise kulule hindama ka, kas saadava info olulisus kaalub üles ka andmete esitajate suuremad kulud,” lisas Palts.

Muutuks ka auditeerimiskohustus. Lisaks oleks Paltsi sõnul ettepaneku jõustumisel oluline mõju ka auditeerimiskohustusele. “Eesti kontekstis väheneks auditeerimiskohustusega äriühingute hulk mitu korda, mis oleks paraku liialt drastiline,” nentis Palts. Ta rääkis, et mõni aasta tagasi vaadati kaubanduskoja initsiatiivil üle kriteeriumid, millest sõltub, kas äriühingu puhul on vajalik ka audiitorkontroll või mitte.

“Tookord nägime, et lävendit oli vaja tõsta, ning arutelude käigus nii ka otsustati. Seetõttu vabane- sid paljud ettevõtted kohustusliku auditeerimise alt. See oli ja on samuti loogiline protsess ning võiks olla iga riigi enda määrata, arvestades majanduse eripärasid. Ei saa välistada, et ka Eestis tuleb mõne aasta jooksul need kriteeriumid taas üle vaadata, kuid kriteeriume mitu korda suurendada ei oleks siiski mõistlik,” rääkis Palts.

99 Teatud ulatuses hoiab bürokraatia majanduskeskkonna läbipaistva ja konkurentsivõimelise.

maksunõustaja Ranno Tingas

99,3

protsenti Eesti ettevõtjatest on väikeettevõtjad, neist mikroettevõtjaid omakorda 94,3%. Kui Eesti ei erine märkimisväärselt Euroopa keskmisest väikeettevõtjate mahu poolest, siis mikroettevõtjate osakaal väikeettevõtjatest on tunduvalt suurem. ALLIKAS: RAHANDUSMINISTEERIUM

KAANEL 5

22. mai 2013 ÄRIPÄEV
toimetaja Kadri Bank, tel 667 0399, e-post kadri.bank@aripaev.ee

Väikeettevõtjaid koormab pigem statistikaaruandlus

Väikeettevõtjatele tekitab tööd juurde pigem pidev aruandmine mitmesuguse statistika jaoks kui majandusaasta aruande esitamine.

Põllumajandusliku tootmisega tegeleva ettevõtte Österby OÜ omanik Margus Kask ütles, et ühelt poolt oleks aruande nõuete lõdvendamine kokkuhoid, sest palgal oleval raamatupidajal oleks vähem tööd.

“Teistpidi võttes kahaneks minul kui firmaomanikul ülevaade ettevõtte tegevusest. See sunnib raamatupidajal end kokku võtma, et käia kogu aasta finantspool läbi ning teha sellest kokkuvõte. Ma ei näe sel muudatusel vajadust.”

Kask märkis, et laenu või liisingut taotledes tuleks see töö

aga lõppkokkuvõttes ikkagi ära teha.

“Ehk tõesti neile firmadele, kus üks inimene on nii töötaja, omanik kui ka raamatupidaja, on see leevendus. Kui mul aga on raamatupidaja täiskohaga palgale võetud, ei näe ma vahet.”

Raamatupidajate vähesuse tõttu tooks kergenduse.

Hiiu maal asuva rõivatööstusfirma Meritik OÜ juhatuse liige Jaak Hiimets ütles, et oskajaid raamatupidajaid tuleb tikutulega taga otsida ning selles mõttes aitaks aruannete lõdvendused mikro- ehk kuni viie töötajaga ettevõtetele halduskoormust vähendada.

Väikeettevõtjad töid välja, et pigem koormab nendesuguseid statistikaaruannete esitamine.

“Statistika nõuab minu kui põlumehe käest pidevalt aruandeid seemnete, külvide ja tont teab mille kohta ning seda ajal, kui tegevus ise pole veel lõppenud. See on palju segavam ja koormavam minu töö juures kui majandusaasta aruande koostamine,” rääkis Kask.

Hiiemets lisas, et tal tuleb ametkondadele pidevalt esitada andmeid, mis peaks neil juuba olemas olema.

“Igal juhul küsivad kõik riiklikud ametkonnad andmeid uuesti, nad nagu ei oskakski lugeda. Päril kindlasti aitab bürokraatia vähendamine ettevõtjaid. Pole vaja kümnekordset statistika aruandlust, sest pidevalt tuleb vastata küsimustele, mis peaks arhiivides olemas olema.”

RAHANDUSMINISTEERIUMI ettevõtluse ja arvestuspoliitika osakonna juhataja Kurmet Ojamaa näeb lahendusi mujal kui majandusaruande “kärpimises” – Euroopa peaks halduskoormuse vähendamisel vaatama pigem e-lahenduste poole ning lõpetama dubleeriva informatsiooni kogumise. FOTO: MEELI KÜTTIM

Windows 8 Pro

Ordi Pro

Kindel alus teie äritegevusele

- Kaasaegne tehnoloogia
- Müügigarantii kuni 5 aastat
- Energiasäästlik
- Garantiiteenindus eelisjärjekorras
- Töökindel

Ordi Pro-seeria on mõeldud äriklendile, kes hindab arvuti kõrget töökindlust ning soovib optimaalse konfiguratsiooni ja hinnaga arvutit.

Võib öelda, et Ordi Pro on Eesti ettevõtete vajaduste järgi loodud arvuti. Esimesed Pro-seeria arvutid töötati välja 2009. aastal, lähtudes klientide soovidest arvuti hinnaklassi ja konfiguratsiooni suhtes.

Tänapäevaks on Ordi Pro 410 ja 410d tõusnud enimmüüdud äriklendi arvutiteks. Pro-seeria arvutid on kasutusel panganduses, suurtes ja väikestes ettevõtetes ning riigiasutustes just kontoritöös hästi sobiva konfiguratsiooni tõttu.

Pakume klientidele võimalust ise konfigurida oma soovidele ja vajadustele vastav arvuti. Kõik Pro-seeria seadmed valmistatakse valitud komponentidest nagu näiteks Intel emaplaat ja energiasäästlikud toiteplokid 80Plus Bronze (efektiivsus kuni 85%) või 80Plus Gold (88%). Soovijatele müüakse Pro-seeria mudelid ka Windows 7 tarkvaraga.

Tippmudelid Ordi Pro 720v ja 720vd toetavad riistvaralist andmete krüpteerimist ning vPro tehnoloogiat, mis võimaldab arvuti kaughaldust ja süsteemi taastamist interneti kaudu. Ordi arvutite töökindluse ja kvaliteedi tagab ISO 9001:2008 standardile vastav arvutite tootmine, hooldus ja müük. Kvaliteedi garantiiks on ka tihe koostöö suurtootjatega: Ordi on Intel Platinum Partner ja Microsofti Gold Partner.

Ordi Pro 410d
479 €

- Intel Pentium G2020
- Võimsustarve: 25W ooteseisundis 43W koormuse all
- ID-kaardi lugeja
- Windows 8 Pro
- 3a garantii

4 GB 500 GB

Ordi Pro 520
570 €

- Intel i3-3220
- Võimsustarve: 26W ooteseisundis 45W koormuse all
- ID-kaardi lugeja
- Windows 8 Pro
- 4a garantii

4 GB 500 GB

Väike ja vaikne arvuti väikekontoris (komplektis VESA kinnitus monitori tagaküljele) või koju multimeediakeskuseks.

Ordi Pro 30N
640 €

- Intel i3-3217U
- **116.6x112x39 mm**
- 2x HDMI & 3x USB 2.0
- 1GB LAN
- 7.1 heli üle HDMI
- Windows 8 Pro
- 3a garantii

UUS 4 GB 120 GB SSD

Ordi soovib Windows 8 Pro

Microsoft

Pärnu mnt 142, Tallinn :: Rotermanni 5 / Roseni 10, Tallinn :: Küüni 5B, Tartu :: Tallinna mnt 19c, Narva
Hulgimüügiosakonnad: Betooni 9, Tartu ja Pärnu mnt 142, Tallinn.

www.ordi.ee

AKTSIATURU

manipulatsioonis süüdi jäänud äri-mees Toomas Tooli kaitsja Aivar Pilve hinnangul ei too riigikohtu lahend selgust, kuidas saaks sellist süüdistust järgmisel korral vältida.

FOTO: ANDRAS KRALLA

KOHTUASI

Aivar Pilv: uuriti vaid poolt muna. Toomas Tool jäi süüdi

Ä ALYONA STADNIK
alyona.stadnik@aripaev.ee

„See piiritleb selgemini väärtaberiturul kauplete jaoks teatud tegevuste keelatus. Mulle see riigikohtu otsus meeldib. finantsinspektsiooni juhatase liige Kilvar Kessler

Toomas Tooli kohtuasi on kaitsja Aivar Pilve sõnul olnud nii ebamõistlikult koormav kui ka rahaliselt kulukas.

Ka on Pilve sõnul kahetsusväärne, et kohtuotsus on ikkagi sisuliselt poolik ja reale olulistele küsimustele vastuseid ja hinnanguid ei anna.

Riigikohtu kriminaalkollegium jättis reedese otsusega muutmata Toomas Tooli ja Karoly Kirberi süüdimõistmise turumanipulatsioonis. Küll aga tühistas riigikohus ringkonnakohtu otsuse Toolile mõistetud rahalise karistuse määra kohta ning saatis selle ringkonnakohtule uueks arutamiseks.

Tooli turumanipulatsiooni kohtuasi on olnud üks kord maakohtus, kolm korda ringkonnakohus ja kolm korda riigikohtus. „Kui ühte asja seitsmes erinevas kohtukoosseisus menetletakse, analüüsitakse ja hinnatakse erinevalt, siis see viitab selgelt kohtupraktika puudustele ja ka sellele, et seaduse tõlgendamisel puuduvad üheselt mõistetavad arusaamad,” nentis Pilv.

Advokaat oleks oodanud riigikohtu lõplikult kohtulahendilt palju suuremat õiguselgust, täpsamaid seisukohti ja selgelt määratud kriteeriume, mis on turumanipulatsioon.

„Kohtuotsusega tuleb nõustuda, aga minu isiklik arvamus on, et praegune riigikohtu lahend ei anna konkreetsetes asjas olulistele küsimustele piisavaid vastuseid ega loo ka selgust selles, mida

Mis toimus Süüdistus turuga manipuleerimises

TOOMAS TOOLI ja endist SEB börsimaaklerit Karoly Kirberit süüdistati selles, et nad püüdsid suruda Arco Vara aktsiat turuhinnast odavamaks.

SÜÜDISTUSE JÄRGI andis Tool oma abikaasa Mari Tooli volitatud esindajana 2008. aasta 14.–21. juulil Kirberile telefoni teel korraldusi müüa abikaasaga seotud SEB esindajakontol olevaid aktsiaid suurtes kogustes ajas järjest madalama hinnaga.

EESMÄRK oli viia Arco Vara aktsia turuhind allapoole 0,56 € taset, mis andis Toolile võimaluse mõjutada teisi Arco Vara suuraktsionäre otseste tegemisel.

NII MÕÕDI ligikaudu 500 000 aktsiat, tagajärjeks oli kunstliku hinnapiiri teke ning negatiivne surve aktsia hinnale.

peaksid turuosaliseid arvestama, vältimaks analoogsesse olukorda sattumist,” märkis Pilv.

Osa asju jäeti kõrvale. Kohtu väide, et teatud asju ei peagi analüüsima, sest need jäävad süüdistusest väljapoole, ei ole Pilve sõnul põhjendatud. „Näiteks väide, et polnudki oluline hinnata ja määratleda, kuidas selle momendi või perioodi muud tehingud võisid mõjutada aktsia hinda, milline oli sel hetkel Arco Vara aktsia õiglane väärtus – need on olulise põhimõttelise väärtusega küsimused, mida arvestamata ei saa hinnata tehingute mõju ega Arco Vara aktsia hinna liikumist sel perioodil,” selgitas Pilv. „Minu arvates on tegeldud pooltõe selgitamisega – pool muna on see, mida uuriti, ja pool muna jäi uurimata.”

Pikk menetlusaeg eeldaks kvaliteetsemaid kohtulahendeid. „Riigikohtu lahend ütleb, et kaitsjate seisukohad ringkonnakohtu kritiseerimisel on põhjendamatud, kuid märgib seejärel, et ringkonnakohtu otsus on puudulikult motiveeritud,” tõi Pilv välja vastuolu.

Lahend võinuks tulla riigikohtult. Kaitsjana tekitab Pilvel küsimus, miks peaks riigikohus asja ringkonnakohtusse arutamiseks tagasi saatma, kui ta leiab, et ringkonnakohtu roll on kinnitada nõustumist riigikohtu seisukohtadega. Riigikohus peaks ise sellises olukorras tegema lõpliku lahendi ning vältima ebamõistlikult koormavat menetlust mulje loomiseks, et lahendatakse jätkuvalt sisulisi küsimusi. „See ei saa olla kolmeastmelise kohtusüsteemi toimimise eesmärk.” Pilve sõnul tekib ta küsimus, mis on uute kohtumenetluste lisaväärtus lisaks sellele, et kulutatakse aega ja raha.

Mis puudutab karistust (rahaline karistus 250 päevamäära), siis on Pilve sõnul üllatav, kui kergekäeliselt ja pealiskaudselt on prokuratuur ja kohus selle küsimusega tegeleenud. Tema väitel ei ole riiklik süüdistaja eelnevas menetluses päevasissetuleku arvutamise meetodikat esitatud ja seetõttu pole päevamäära arvutust võimalik kontrollida. „Tähelepanuväärne on ka see, et kogu selle aja jooksul ei ole kohus leidnud vastust sellele, millisest varast või sissetulekust lähtuvalt on arvestatud Toomas Tooli päevasissetulek. Seejuures pole ka piisav isiku kontol toimunud rahaliste vahendite käive, vaid sellest selgelt sissetuleku eristamine,” märkis Pilv.

Riigikohus jättis Toomas Tooli turumanipuleerimise otsuse osaliselt rahuldumata, sest ringkonnakohus peab põhjendama, kuidas nad leidsid, et 2008. aastal oli Tooli sissetuleku päevamäär 2000 eurot ehk 31 293 krooni. Ringkonnakohus otsustas mullu oktoobris määrata Toomas Toolile turumanipulatsiooni eest rahakaristuse 500 000 eurot.

Eesti riik võiks Pilve sõnul selle menetluse näitel mõelda ja analüüsida, millises suunas meie kohtupraktika liigub, kui me räägime, et Eesti riik püüdleb kiirema, efektiivsema ja vähem koormava kohtumenetluse poole. „Praktikas on näha, et suuremates kohtuasjades on ajakulu ebaproportsionaalne ning kohtumenetlus menetlusosalistele liiga koormav,” märkis Pilv.

Advokaat ja Toomas Tool ei ole veel mõelnud, kas peaks Euroopa Inimõiguste Kohtusse pöörduma. „Ajaline kriteerium on olnud nii lühike,” tõdes Pilv. „Seda peab kaaluma.”

Praktikale tuginedes prognoosib advokaat, et enne sügist hakatakse ringkonnakohtus arutama rahalise karistuse määramist.

SEB tõmbas Eesti majanduskasvu prognoosi allapoole

SEB Pank langetas Eesti majandusprognoosi selleks aastaks 3,8 protsendilt 3,3 protsendile.

SEB hinnangul jätkub maailmamajanduse kasv vaevaliselt. Eesti peamiste ekspordipartnerite majandusolukord on nõrgenenud ja see mõjutab paratamatult ka Eestit.

SEB majandusanalüütiku Ruta Arumäe sõnul maadleb euroala jätkuvalt ohtliku kombinatsiooniga nõrgast majanduskasvust, alakapitaliseeritud pangandusest ning ebapiisavast krediitpakkumisest, suurest valitusssektori võlast ning poliitilisest ebastabiilsusest.

SEB prognoosib, et Euroopa Keskpank alandab intressimäärasid suvel 0,25 protsendipunkti võrra ning need määrad jäävad kehtima 2014. aastani. „Me ei oota Euroopa Keskpankalt negatiivsete intressimäärade kehtestamist, kuna see põhjustaks ebasoovitavaid mõjusid pankade

vahelise turu toimimisele ning süstemaatilisi tehnilisi probleeme,” märkis Arumäe.

SEB ootab euroala majanduslanguseks 2013. aastal 0,7% ning 2014. aastal 0,7% tõusu.

Nõrgenevad eksporditurud mõjutavad ka Eestit ning koos oodatust nõrgema aasta alguse

kasvuga on SEB Eesti allapoole korrigeerinud majanduskasvu prognoosi, mis 2013. aastal on 3,3%. Lätis on 2013. aasta oodatav kasv 3,5% ning Leedus 3,2%. Jätkuvalt on Balti riigid Euroopa tugevamate kasvuprognoosidega.

Balti riikide majandused kas-

vavad peamiselt sisemaise tarbimise najal.

„Jätkuvalt arvame, et Läti saab euroga ühinemiseks rohelise tule sellekevadisel hindamisel ning et Leedul on 50% tõenäosus saavutada sama aasta hiljem,” märkis Arumäe.

ARIPA.EE

Kohus mõistis Indrek Pertelsoni süüdi. Tingimisi vangistus

Kohus tunnistas judo olümpia-pronksi Indrek Pertelsoni süüdi ning mõistis talle üheaastase tingimisi vangistuse kolmeaastase katseajaga.

Harju maakohus tunnistas eile Haabersti Perespordikeskuse juhatuse endised liikmed Indrek Pertelsoni ja Margus Dintšenko süüdi raamatupidamise korraldamise nõuete teadvas rikkumises, aktsionäride üldkoosoleku ettenähtud korras kokku kutsumata jätmises ja pankrotiavalduse esitamise kohustuse täitmata jätmises ning raamatupidamise korraldamise nõuete teadvas rikkumises, Pertelsoni veel ka seaduses ettenähtud ärikeelu rikkumises.

Dintšenkole mõistis kohus liitkaristuseks rahalise karistuse 150 päevamäära ehk 5670 eurot, millest tuleb kohe tasuda tuhat eurot. Ülejäänud 4670 eurot jääb kanda tingimisi kolmeaastase katseajaga.

Mõlema süüdimõistetu katseaga arvestatakse alates eilsest. Kohtuotsus on õigus edasi kaevata Tallinna ringkonnakohtule 15 päeva jooksul alates 28. juunist.

Veebruaris alanud kohtuprotsessil Pertelson end süüdi ei tunnistanud, oma süüd eitas ka Pertelsoni kaassüüdistatav Margus Dintšenko.

Indrek Pertelson võitis 2000. aastal Sydneys ja 2004. aastal Ateenas judos olümpiapronksi. Lisaks on ta Euroopa meister ning saavutanud maailma-meistrivõistlustel kaks teist kohta.

Ta on olnud Haabersti Perespordikeskuse (Arigato spordiklubi) juhatuse esimees ja spor-

diklubi Condor omanik. Pärast Arigato spordiklubi pankrotti lahkus Pertelson Eestist ning tegutses Venemaal Tjumeni oblasti judokeskuses.

Haabersti Perespordikeskus pankrotistus 2008. aastal. Ettevõtte alustas tegevust 2005. aasta sügisel. 2008. aasta esimesel poolaastal teenis firma üle mil-

Ä Taust Talleksi suuromanik süüdistas raiskamises

EESTI TALLEKSI suuromanik Andres Sarri süüdistas temaga koos Tallinna spordiklubi Arigato rajanud Indrek Pertelsoni raiskamises, kirjutas Eesti Ekspress.

HAABERSTI PERESPORDIKESKUSE rajama hakatud Arigato ehitus pidanuks maksma minema 74,5 miljonit krooni, ent pärast maja avamist septembris 2007 tekkis ehitusarveid juurde veel 25 miljoni krooni ulatuses.

OLÜMPIAPRONKSI Indrek Pertelsoni kolmeaastane katseae algas esmaspäeval. FOTO: PEETER LANGOVITS/POSTIMEES/SCANPIX

joni euro kahjumit, mida võinuks vältida, kui ettevõtte juhid oleksid õigel ajal pankrotiavalduse esitanud.

Harju maakohus kuulutas 2009. aastal välja Pertelsoni pankroti. Pankrotti taotlesid AS Domina Management ja OÜ HHL Rühm.

ARIPA.EE

KINDLUSTUS

RSA nelja kuu käive pea kümme miljonit

RSA Kindlustus maksis aasta esimese nelja kuuga kahjuhüvitiisi 6,7 miljonit eurot, kindlustusettevõtte käive ulatus 9,5 miljonini. Kahjukäsitluse osakonna juht Eero Link ütles, et aprillis suurenesid kaskokindlustuse kahjud ja nende hulgas ootuspäraselt klaasikahjud. Aprillis välja makstud kahjud ulatusid 2,2 miljoni euroni.

VABANE SÄÄSKEDEST!

Mosquito Magnet

püüab emassääski, meelitades neid ligi inimhingeõhku imiteerides. Sääsepopulatsiooni sigimistsükkel püüakse piirkonnas saada tõsiselt häiritud ning sääskede arvukus väheneb tuntavalt. Parimaks tulemuseks tuleb püümis tööle panna kohe, kui õhutemperatuur on püsivalt üle +8°C.

SALONG JA HOOLDUS
E-R 9-18, L 10-15
Rannamõisa tee 15 / Oja 2
Telefon 621 7504

homeyard*
www.homeyard.ee

Lindströmi puhastustekstiilid võimaldavad vabaneda jäätmetest keskkonnasõbralikult

Euroopa juhtiv tekstiiliteenuste pakkuja Lindström tuli välja tööstuslike puhastustekstiilide üürimise teenusega, mis võimaldab mugavalt ja keskkonnasäästlikult vabaneda ohtlikest jäätmetest ja muust tööstuslikust mustusest.

Korduskasutusega tööstuslikud lapid ja asors-beerivad matid kaitsevad tõhusalt tööruume, pakkudes tänapäevast moodust tööstusliku mustuse ja ohtlike jäätmete töötlemiseks. Kliendil ei ole vaja enam ise puhastustoodetesse investeerida või tegeleda nende ladustamise ja hooldamisega, kuna Lindström toob kokkulepitud hulga puhtaid tööstustekstiile kindlal ajal kliendi juurde ja viib mustad tekstiilid puhastusse. Kuna puuvillased Vipperi tööstuslikud lapid ja absorbeerivad matid asendavad ühekordseid puhastustooteid, väheneb oluliselt jäätmete kogus tööruumides.

Lindström OÜ tegevjuhi Ivo Kirsi sõnul tagavad korduskasutusega puhastustekstiilid suure töömugavuse ja tõhusa imamisvõime kõrval koormuse vähenemise keskkonnale.

“Praegu kasutatakse autoteenindustes, revitöökodades ja tööstusettevõtetes ühekordseid paberrätte ja -matte, mis seejärel kohe minema visatakse,” rääkis Kirss. “Sel viisil kulub kümnete tonnide viisi paberit aastas. Ühe tonni paberi tootmiseks on aga vaja umbes 3 tonni puitu ja 25 tonni puhast vett.”

Puhastustekstiilide teenuse raames tagab Lindström, et kliendil on alati olemas piisav kogus Vipperi tööstuslikke lappe ja absorbeerivaid matte. Lepingu alusel viiakse määratud tooted ära ja tuuakse asemele puhtad. Puhastustekstiilide kasutamist, hoidmist ja transporti hõlbustavad sobiliku suurusega kogumiskonteinerid, mille paigaldamine kliendi juurde sisaldub teenuse hinnas.

Ivo Kirsi kinnitusele käitleb Lindström lappidesse ja mattidesse kogunenud õlisid, rasvu, lahusteid ja muid ohtlikke jäätmeid keskkonnavalaste eeskirjade ja nõuete järgi.

“Määratud puhastustekstiilid viiakse Eestist Soome Hämeenlinna teeninduskeskusesse, millele on antud spetsiaalne keskkonnavalade,” selgitas ta. “Pesulas tekkinud reovesi juhitakse teeninduskeskuse veepuhastussüsteemi, kus sellest eraldatakse ohtlikud jäätmed, mis toimetatakse hävitamiseks jäätmekäitlusettevõttesse Ekokem. Teenust kasutavad kliendid võivad olla kindlad, et ettevõtte ohtlikud jäätmed ei jõua kunagi loodusesse ega ohusta seega keskkonda ega ettevõtte tegevuse järelpidevust. Ühtlasi väljastame klientidele soovimisel korral jäätmedeklaratsiooni

aastas hävitatud jäätmete kohta.”

Tööstuslikud puhastustekstiilid hõlmavad Vipperi tööstuslikke lappe ja absorbeerivaid matte. Lapid sobivad kasutamiseks tööstusettevõtetes, autoremondi- ja hooldustöökodades, erinevatel koristus- ja hooldustöödel ning metallitööstuses.

Kuna lappide valmistamiseks on kasutatud pehmet ja hea imamisvõimega puuvilla (100%), on lappe mugav kasutada ning need seovad tõhusalt ka rasket mustust, näiteks õli, rasva ja lahusteid. Vipperi lapp vastab imavuselt viielekuele ühekordse kasutusega puhastuslapile ja peab vastu umbes 20 pesukorda.

Absorbeerivad matid sobivad erinevate vedelike imamiseks tööstusettevõtetes, autoremondi- ja hooldustöökodades ning teistes samalaadsetes kohtades. Matid paigutatakse mahuti või hooldatava seadme alla, et kaitsta tööruume lekkivate ja väljavoolavate ainete, pritsmete ja nirede eest. Need sobivad suurepäraselt tööpindade katmiseks näiteks monteerimis- ja demonteerimistöödel.

Puuvillast valmistatud absorbeerivad matid imavad tõhusalt rasvu, vedelikke ja õlisid. Seetõttu ei nõua nende kasutamine järelkoristust, näiteks absorbentidega.

Lindström on globaalselt tegutsev tekstiiliteenuste pakkuja, kelle eesmärk on tugevdada oma klientide mainet. 1848. aastal asutatud Lindström on oma valdkonna turuliider ning Euroopa

üks juhtivaid tekstiiliteenuste pakkujaid. Ettevõtte tegutseb 21 riigis Euroopas ja Aasias, annab tööd 2750 inimesele ning selle 2012. aasta käive oli 288 miljonit eurot.

Eestis alustas Lindström tegevust 1992. aastal. Ettevõtte on teeninduskeskused Tallinnas, Tartus ja Lool, kus töötab ühtekokku ligi sada inimest. Lindströmi põhitegevus Eestis on vahetusvaidade ja tööriistade üürimine.

Lisainfo: www.lindstrom.ee
telefon 665 1900

 Lindström
Cares for your image

TULEMUS

Kalevil oli mullu magus aasta.

Kasum kerkis üle kahe korra

KADRI PÕLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

Eestis nii käivet, kasumit kui ka turuosa suurendanud magusatootja Kalev AS kindlustas mullu positsiooni siinse magusaturu liidrina. Käive kasvas aastaga 22,5% ja kasumit teeniti üle kahe korra rohkem kui 2011. aastal.

Kalevi juhatuse esimees Kaido Kaare ütles, et kasv tuli sisemise efektiivsuse parandamisest, mis tähendas nii tootmisprotsessi kui ka logistika tõhustamist. Kaare sõnul oli 2012. aasta kõige olulisem sündmus ettevõttes uue šokolaadiköögi sisseadmine. Sinna investeeriti üle 3 miljoni euro ja vahetati välja kõik šokolaadimasside tootmiseks vajalikud seadmed.

"Inimestele tuttav Kalevi toodete maitse jäi endiseks, aga paranes kvaliteet: peensus, sulavus ja pehmus. Kalevi uue šokolaadiköögi toodang ei jää enam millegi poolest alla maailma tipptoot-

JUHATUSE esimees Kaido Kaare ütles, et edu eelmisel aastal tõid uudistooted, näiteks Mesikäpa küpsised. FOTO: ANDRAS KRALLA

jate omale. See avaldas kindlasti head mõju Kalevi toodete müügile nii siin- kui ka sealpool piiri," märkis Kaare.

Magusatootjal tegi meele mõruks aga toormehindade tõus, mis tõi kaasa toodete hinna tõusu. Kaare sõnul on Kalevil kaks murekohta: suhkur ja jahutooted. "Pigem on toormehindade trend pidevalt ülespoole ja meie peame leidma võimalusi, kuidas sisemise efektiivsuse toel seda maandada. Hinnatõus on viimane lahendus, sest see tähendab ka tarbimise vähenemist," lausus Kaare. Toorme hinna kasv ei ole peatanud Kalevi tootearenduse plaane, mis on ettevõtte aastani 2015.

Kaare märkis, et üks põhjus, miks eelmine aasta tõi hea majandustulemuse, oli tasemel turundus- ja müügimeeskonna töö.

Eksport läheb Soome. Mullu müüs ettevõtte kokku 8320 tonni maiustusi ja muid tooteid, nendest Eestisse 84% ja eksporditurgudele 16%. Ekspordimahust suurima osa ehk ligi poole moodustas müük Soome. Kaare ütles, et Soomes alustati eelmisel aastal šokolaadimassi müüki, mis läks väga hästi käima. See tegi Soomest suurima ekspordi-

turu. Samas pidas ettevõtte juht sealset olukorda üsna keeruliseks.

"Seal on maksupoliitika, mis muudab turu käitumise hästi segaseks. Ma arvan, et sealne magusamaks mõjutab Soome turgu pigem negatiivselt. Soomlased käivad juba Eestis magusatooteid ostmas, nagu alkoholi," tähendas Kaare.

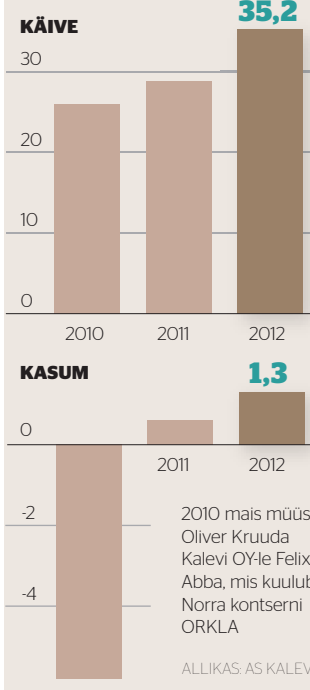
Lähiaastatel on magusatootjal plaanis suurendada ekspordi lähinaabrite juurde. Lisaks Soomele on tõsisemad plaanid Rootsi ja Venemaaga. Samas kinnitas Kaare, et põhitegevus on endiselt suunatud kodumaisele turule, kust tuleb ka enamik kasumist.

Turu-uuringute firma AC Nielsen'i andmetel oli Kalevi mahuline turuosa eelmisel aastal keskmiselt 42,7%, olles 2% suurem kui mullu. Seda, kellelt turuosa ära võeti, Kaare täpselt öelda ei osanud. "Põhjanaanabrid on jätkuvalt sitked, aga lõunanaabrid on võib-olla natuke turuosa tagasi andnud ja ma arvan, et meie osa on sealt tulnud," arutles ta. Küsimusele, kas Laimal ei lähe kuigi hästi, jäi Kaare vastuse võlg.

Laimalt ei õnnestunud eile majandustulemuste kohta kommentaari saada.

Ä VÕRDlus Uute omanike käes ülesmäge

Kalevi majandustulemused, mln eurodes

Rivaalide tulemused

Magusatootja Marmitoni käive ja kasum kasvas, aga soomlaste Fazeril nii hästi ei läinud.

Marmitoni müügitulu oli mullu 2,6 miljonit eurot, mis on 7% rohkem kui 2011. aastal. Puhaskasum oli üle 76 000 euro. Firma plaanib tootmismahtu ja müüki kasvatada. Marmitoni parkoogid tunnustati konkursil "Eesti Parim Toiduaine 2012" parimaks kondiitritooteks.

Fazer kaotas Eestis turuosa pagaritoodete turul, aga maiustuste müügis oli endiselt teisel kohal. Fazer Eesti käive 2012. aastal oli 21,6 miljonit eurot, mis on 5,2% vähem kui 2011. aastal.

Telli ja võida!

Taktikalise Laskmise Keskus kingib klubiraamatu tellijale **75eurose laskepaketi "Spetsialist"**. Telli "Hea strateegia / Halb strateegia" ja osaled loosimises!

„Hea strateegia / Halb strateegia“ on nagu piibel iga töötava juhi ja juhtimist õppiva inimese jaoks.

Anu Virovere,
psühholoog ja suhtlemistreener

Äripäeva raamatuklubi raamatupood.aripaev.ee

Jälgige meie tegemisi ka
twitter.com/raamatuklubi
ja Facebookis

Eesti vähiravimit hakatakse tootma kodumaal

Tootmisse läheb Eestis välja töötatud vähiravim Virexxa. AS Kevelt asub tootmiseks tarvilikku üksust uuendama kaheksa miljoni euroga. Vähiuuringute Tehnoloogia Arenduskeskuse (VTAK) projektiportfelli ravim Virexxa on mõeldud võitlema emaka limaskestast vähiga.

VTAKi juhataja Riin Ehin ütles, et rahvusvaheline bioloogiliste ravimite ja diagnostika firma OPKO Health investeeris Kevelti emafirmasse Pharmosynthes aprilli lõpus 46 miljonit eurot. Senised omanikud investeerisid lisaks 20 miljonit eurot.

Investorid kiidavad koostööd. Kevelti ravimistööstuse üksust uuendatakse kaheksa miljoni euroga ja seal hakatakse tootma ravimeid Euroopa ja USA turule.

600

MILJONIT kuni miljard eurot on vähiravimi Virexxa potentsiaalne turg. Emaka limaskestast vähiravimit vajab Euroopas 25 000 patsienti aastas.

"Pharmsynthesi ja VTAKi koostööd võib võrrelda Skype'iga, sest arendus ja tulevikus ka tootmine tehakse Eestis," ütles ta.

Ehin märkis, et Eesti valiti ravimistööstuse asukohaks seetõttu, et siin teevad avalik ja erasektor vähiuuringutes ja ravimiarenduses head koostööd. Tema sõnul tunnustavad investorid VTAKi efektiivset toimimist, arusaama uuendustest ravimi-

arenduses ning võimet viia teaduslik avastus innovatsioonini.

Ravimit vajavad paljud. Virexxa on endomeetriumi ehk emaka limaskestast vähi IV staadiumi ravimikandidaat. Praegu ei ole sellele vähile eriravi, samas puudub haigus Euroopas ligikaudu 25 000 patsienti aastas.

Virexxa ravimiuuringud on VTAKi teatel olnud edukad ning potentsiaalne turg on 600 miljonit kuni miljard eurot. Virexxal on potentsiaal ka USA turul.

Kevelti ja VTAKi koostöös on arendamisjärgus ka Onchost, mis on suunatud akuutse müeloidse leukeemia raviks.

2005. aastal asutatud VTAKi projektiportfellis on 14 projekti, mida finantseerivad EAS, sihtasutus Archimedes ja partnerid.

ARIPA.EE

Ministeerium: eelnõu kutsub korrale ebaõiglased kindlustajad

Rahandusministeerium ei nõustu kindlustusmaaklerite liidu tõlgendusega, et uue liikluskindlustuse seaduse järgi tuleb äriühingul liikluskahju hüvitise puhul tasuda käibemaks enda taskust.

Kindlustusmaaklerite liidu hinnangul paneb uus seadus käibemaksukohustuslasest kannatanu halba olukorda.

“Arvestades, et eelnõu järgi hüvitab kindlustusselts käibemaksukohustuslasest kannatanule taastusremondi ilma käibemaksuta, tuleb raha käibemaksu tasumiseks leida äriühingul endal,” kirjutas kindlustusmaaklerite liidu tegevjuht Reet Rattur eilses Äripäevas.

Kindlustajad võivad praegu olla ebaõiglased. Rahandusministeeriumi kindlustuspoliitika osakonna juhataja Siiri Tõniste ei jaganud Ratturi seisukohta. “Vastupidi – eelnõuga sätestatakse reeglid, mis tingimustel kindlustusandjad käibemaksuga kahju hüvitamisel arvestada saavad. Praegu selliseid reegleid seaduses pole, mistõttu on kindlustusandjate praktika erinev ja kohati ebaõiglane,” ütles ta.

“Kindlustusandja võib remondiarve hüvitada käibemaksuta üksnes tingimusel, et ta sel-

LIIKLUS-KINDLUSTUSE uus seadus sätestab, mis tingimustel kindlustusandjad käibemaksuga kahju hüvitamisel arvestama peavad, ütles rahandusministeeriumi kindlustuspoliitika osakonna juhataja Siiri Tõniste.

FOTO: RAHANDUS-MINISTEERIUM

gitab enne välja, kas tegu on käibemaksukohustuslasega ja kas kliendil on võimalik remondiarvele lisatud käibemaks oma maksustatavalt käibelt maha arvata. Kui kannatanu, kes saab sissenõudmiseks oma maksustatavalt käibelt maha arvata, aval-

dab soovi kahju hüvitamiseks koos käibemaksuga, ei ole kindlustusandjal õigus sellest keelduda,” selgitas Tõniste.

Kui kannatanu on käibemaksukohustuslane ja saab riigilt tagasi käibemaksu, mille tegevlikult on kandnud kindlustus-

andja, tekib Tõniste sõnul viimasel kannatanu vastu tagasi nõudeõigus käibemaksu summa ulatuses.

Põhimõte tuleks ümber pöörata. Advokaadibüroo Lextal vandeadvokaat Alar Urm ei poolda põhimõtet, et kindlustusandja võib kahju hüvitada käibemaksu võrra vähem.

“See hoiab kindlustusandjatele kokku olulisi summasid. Samas, kui isik peab töö eest tasumisel tasuma ka käibemaksu, ei kata niisugune hüvitis kogu tekkinud kahju. Vaatamata sellele, et käibemaksu võib hiljem tagasi saada, ei taasta 80% hüvitis kindlustusjuhtumisel olukorda. Kannatanule tekib kahju, mida kindlustusandja ei hüvita,” ütles ta teemaveebile raamatupidaja.ee.

“Seadusandja ei peaks seisma mitte kindlustusandjate ärihuvi, vaid kindlustushüvitise saajate huvi eest,” märkis ta. Urmi arvates oleks seaduses parem sätestada põhimõte, et kui hüvitis sisaldas käibemaksu, mille kahjustatud isik on tagasi saanud, peab ta vastava osa hüvitise kindlustusandjale tagastama. “Praegu sätestatud põhimõte tuleks teistpidi pöörata.”

ARIPAEV

**Äripäeva
veeb
on kasulik.**

Tule ja veendu ise!

www.aripaev.ee
Põnev. Kasulik. Asendamatu.

KAUBANDUS

Rõivakaupleja langetas hindu kuni 20%

Rõivakaubamärke Reserved, Mohito, House ja Cropp Eestis müüv LPP Retail Estonia ühtlustas hinnad LPP kontserni teiste turgudega. See tähendab siinse tarbija jaoks hinnalangust kuni 20%.

“Nüüd on kaubale paigaldatud ühtsed hinnasildid nii, et hinnatase näiteks Reservedi või Mohito kauplustes Tallinnas ei erine samade kaubamärkide hinnatasemest Prahas või Budapestis,” selgitas LPP Retail Estonia OÜ juhatuse liige Hendrik I. Pass.

TURISM

Soome suusaäss avab Ontikal hotelli

Virumaal Ontika mõisas avab nädalavahetusel uksed perehotell ja kohvik, mille omanik on soomlane, slaalomi maailmameister Kalle Palander.

Suusakuulsuse abikaasa Riina-Maija Palander ütles Põhjarannikule, et on B&B tüüpi külalistemaja käekäigu suhtes optimistlik, sest soomlastele on Ida-Virumaa uus ja avastamata sihtkoht. Kalle Palander on Soome edukaim meesmäesuusataja.

**Kulla metsaomanik,
Terve mets vajab hoolt!**

Retsept nr 1

*Liitu Sinagi
metsaiikhistuga!
Teeme metsa korda
iheskoos!*

www.eramets.ee

DILEMMA

Sõerd: maksuotsuste nimedega avaldamine tooks vaidlusi.

Info aitaks ausaid ettevõtjaid

MARTA JAAKSON
marta.jaakson@aripaev.ee

Endine maksuameti juht Aivar Sõerd ütles eilses Äripäevas toodud ettepaneku kohta avaldada maksuotsused nimeliselt, et see tooks kaasa rohkem vaidlusi. Maksuameti juhi Marek Helmi sõnul oleks aga info maksupetturite kohta abiks nii ausatele ettevõtjatele kui ka partneritele ja klientidele.

Endine maksu- ja tolliameti peadirektori asetäitja Dmitri Jegorov esitas eilses Äripäevas ilmunud kolumnis "Käibemaksupettus pole enam kui labane vargus" neli ettepanekut, kuidas käibemaksupettusi vähendada.

Maksuspetsialisti julged ideed. Jegorov pani ette vabastada usaldusväärsed tegijad sisendkäibemaksu reaalsest tasumisest mütjale; suunata käibeandmed maksuametisse, kuna see võimaldaks deklaratsioonide eeltäitmist ning kiiremaid ja täpsemaid analüüse kontrollobjekti valikul; arve-

veskite atraktiivsuse vähendamiseks avalikustada jõustunud maksuotsused; anda maksuametile võimalus kasutada põhjendatud kahtluse korral videosalvesteid, mis on odavam ja efektiivsem kui ametnike pidev viibimine kohapeal.

Amet rõõmustab elava arutelu pärast. Helmi hinnangul on positiivne, et käib arutelu käibemaksusüsteemi üle. "Eriti valmistab mulle heameelt see, et arutelu raames esitatakse ka ideid ja ettepanekuid. Just seda me probleemidele tähelepanu juhtides lootsime," ütles ta.

Käibeandmete suunamist maksu- ja tolliametisse on amet isegi vaagunud ning Helm hindab, et see muudaks käibemaksu kogumise läbipaistvamaks. Sellesarnast meedet kasutab Helmi sõnul ka suuruselt Eestiga võrreldav Sloveenia.

Sõerdi hinnangul on Jegorovi ettepanekud huvitavad ja kindlasti diskussiooni väärt, ent ime-rohtu maksumurede lahendamiseks neis ei leidu.

Sõerd arvas, et huvitav oleks analüüsina välja tuua, kui palju Eesti kogub maksutulu erinevate maksuliikide lõikes *per capita*, ühe elaniku kohta, ning siis võrrelda teiste riikidega, et selgitada välja, kuidas me tegelikult välja paistame.

Ettepaneku suhtes suunata käibeandmesti-

kud maksu- ja tolliametile (MTA) oli Sõerd kahtlev. "Liigse bürokraatia juurde tekitamisel tuleb küll olla ettevaatlik," nentis ta. Sõerd lisas, et selletaoline muudatus võib tuua liigset bürokraatiat ka neile, kellel ei ole maksukohustuste täitmisega probleeme. "Mind teeb lisabürokraatia alati valvaks," ütles Sõerd.

Jõustunud maksuotsuste avalikustamise ettepanek vajaks ka Sõerdi hinnangul täpsustamist. Ta rääkis, et ilmselt tooks selletaoline muudatus kaasa rohkem vaidlusi. Avalik hukkamõist võib tekitada asjaosalistel soovi vaidlustega kaugemale minna. Ühiskondlik kontroll on tema hinnangul muidugi tähtis, ent selline maksusaladuse laiendamine vajab lisaanalüüsi.

"Maksud pole karistus" Raidla Lejins & Norcousi maksunõunik Villy Lopman oli maksuotsuste nimedega avaldamise suhtes kahtlev. "Maksud ei ole karistus ning seetõttu ei peaks ka maksuotsused olema sotsiaalse ja seega kontrollimatu lisakaristuse aluseks," rõhutas ta.

Maksuamet aga toetab ettepanekut avalikustada jõustunud otsused. "Teadmine maksupetturitest oleks abiks nii ausatele ettevõtjatele kui ka heausksetele klientidele," ütles Helm.

MAKSU- ja tolliameti endine peadirektor Aivar Sõerd hindab julgelt ettepanekuid, kuid ei pea neid imerohuks.

FOTO: RAUL MEE

Meilt leiad mida otsid!

Tähesaju 31, 13917 Tallinn
Tel +372 663 05 15
practica.tallinn@gmail.com
E-R 10-19, L-P 10-17
www.practica.ee

Mind teeb lisabüro- kraatia alati valvsaks.

**maksuameti endine juht Aivar Sõerd selgitas, et selle-
taoline muudatus võib tuua
liigset bürokraatiat ka neile,
kellel ei ole maksukohustus-
te täitmisega probleeme**

Ä Tasub teada Dmitri Jegorovi ettepanekud

VABASTADA usaldusväärsed ettevõtjad sisendkäibemaksu reaalset tasumisest müüjale
SUUNATA käibeandmed maksumetisse
AVALIKUSTADA jõustunud maksuotsused, mis ületavad teatud summa, juhul kui on tuvastatud tahtlus
MAKSUAMETIL peaks põhjendatud kahtluse korral olema võimalus kasutada videosalvesteid

Usaldusväärsete tegijate vabastamine käibemaksu reaalset tasumisest müüjale on Lopmani sõnul põnev mõte, kuna see premeeriks ettevõtjat aususe eest ning võtaks ära pideva käibemaksu tagastusnõuete mure. Ta nentis, et järjest suurema hulga andmete jagamine maksuhalduriga võib küll olla käibe deklareerimise tulevik maailmas, ent sellise käiguga ei tohiks liigselt kiirustada. "Tegemist on põhiõiguste riive küsimusega," märkis Lopman. Ta lisas, et käibeandmetike jagamine võiks kõne alla tulla vaid äärmuslikel juhtudel, kui üldse.

Mõni idee võib lõhnata ahistamise järele. Videosalvestiste kasutamine maksuhaldurite töö efektiivistamiseks ja maksukogumise parandamiseks on Sõerdi hinnangul väärt arutamist, ent ta rõhutas, et firmadel on kliendid ning privaatsuse printsiipi ei tohiks eirata.

Lopmani arvates võiks videosalvestist rakendada vaid äärmuslikel juhtudel. "Üks pilt räägib küll rohkem kui tuhat sõna, kuid praegused argised maksuprobleemid ei ole tihti seotud mitte maksuhalduri varustuse piiratud võimsusega, kuivõrd selle rakendamise oskustega," hindas kogunud maksunõunik.

Elektritur aprillis: börsihind kasvamas

Elektribörsi süsteemihind aprillis tõusis, Baltimaades langes hind Läti hüdroenergia toel, teatas Elering.

Põhjamaade elektribörsil Nord Pool Spot (NPS) jätkus aprilli esimesel poolel elektrienergia hinna kasv ning vaatamata kuu teisel poolel saabunud soojematele ilmadele kerkis kuu kokkuvõttes süsteemihind 2,4 protsenti, 45,91 euronit megavatt-tunni kohta.

Hinnatõusu tingis hüdroenergia madal tase – eelmise aasta sama ajaga võrreldes oli hüdroreservuaaride täituvus Norras 44 protsenti madalam.

Erinevalt süsteemihinnast langes NPS Eesti hinnapiirkonnas hind aprillis 4,4%, 43,31 eurole megavatt-tunni kohta. Lisaks Eestile langes elektrienergia börsihind ka NPS ELE, Leedu ja Soome hinnapiirkonnas.

ARIPA.EV.EE

Baltika hakkab Blued müüma

**Baltika allkirjastas 15. mail
frantsiisivõtjana lepingu ettevõttega A Levy & Son Ltd, millega omandab Blue Inc kaubamärkide esindusõiguse Balti riikides, teatas ettevõttebörssile.**

Frantsiisi võtmine on seotud Baltika strateegilise eesmärgiga.

ARIPA.EV.EE

Männik: pangal peab olema kontakt poliitikaga

Ä KADRI PÕLENDIK
kadri.polendik@aripaev.ee

Eesti Panga nõukogu esimehe Jaan Männiku sõnul on oluline, et panga juhtkond ei oleks poliitiline, nõukogu esimehe puhul ta seda küsimust nii tähtsaks ei pea.

"Mingisugune sild siia saali peab ühel keskpangal olema ja sellepärast on selle saali inimesi meil panga nõukogus, ja ma toetan seda," rääkis Männik esmaspäeval riigikogus, kus ta vastas keskerakondlaste arupärimisele Eesti Panga nõukogu tegevuse kohta. "Kui keskpangal ei ole mingit kontakti poliitikaga, siis jääme siin Eesti Pangas just nagu õhku rippuma," sõnas ta.

Keskerakondlane Aivar Riisalu küsis Männikult, kas ei ole oht, et kui Mart Laar asub nõukogu etteotsa, tuleb järgmine nõukogu koosseis väga poliitiline.

EESTI Panga nõukogu esimees Jaan Männik vastas riigikogulaste küsimustele. FOTO: RAUL MEE

ne, ning uuris, keda üldse Männik uues nõukogus näeks. Männik meenutas seepeale, et praeguse nõukogu volitused lõpevad järgmise aasta veebruaris ning siis määratakse Laari väljapaktud liikmed ametisse riigikogu saalis. Seejärel tõdes ta, et seni on nõukogus olnud nii poliitilisi kui ka apoliitilisi liikmeid ning selline koostlus toimib väga hästi.

"Ma leian, et see süsteem, mida oleme arendanud, on parem kui Rootsi või Soome süsteem, kus kõik keskpanga nõukogu liikmed on poliitikud, sest oleme saanud ka mittepoliitilist majandusteaduse ekspertiisi, mis on mõjunud väga hästi," rääkis Männik.

Tegelikke tulemusi oli vähevoitu. Küsimusele, mida olulist Männikul tegemata jäi, vastas ta, et pärast viit aastat kuluefektiivsusest rääkimist oleks võinud sellel olla rohkem realseid tulemusi. Ta kinnitas, et räägib sellest pikalt ka Mart Laariga. "Ma usun, et kui me tahame arendada Eestit ja et Eesti saaks rikkamaks, siis on meil vaja efektiivseid riigiasutusi. Kuskil süsteemis peab olema tahe efektiivsust riigisektorit, aga seda ma ei ole eriti näinud," sõnas Männik.

PRIVILEG
ainult Äripäeva lugejale

PRIVILEEG ON EKSKLUSIIVNE OSTUKESKKOND JUST SINULE, ÄRIPÄEVA LUGEJALE. Vaata pakkumisi www.privileeg.ee

Ainult Teile!

Unustamatu Nepal – matka nagu kuningas!

1290 €

Unustamatu Nepal – matka nagu kuningas! Vaid Privileegi kliendile: hinnas nii pakikandjad kui ka puhtad linad mägedes. Teie hoolets jääb vaid unustamatute vaadete nautimine. Aristokraatlikul moel. Matk viib Teid suursuguste mäetippude: teele jäävad Kala Patar (5545 m) ja Mount Everesti baaslaager (5350 m). Reis toimub 1.–16. oktoobri 2013.

Vaata kõiki pakkumisi:
www.privileeg.ee

SKYsmoke
we know what you desire...

E-SIGARET.EE
SUURIM E-SIGARETTIDE VALIK EESTIS

www.e-sigaret.ee
www.skysmoke.ee

Värske kollektsioon päikeseliste hindadega!

Osta 2x20ml või 3x10ml vedelikku ja saad tasuta clearomiseerija*

Clearomizer 4-pakk

alates* 20€

SKYsmoke EGO-C Mini KIT

ainult 39€

* või mõni teine kampaanias olev atomiseerija.

* erinevatele mudelitele hinnad 20 - 24€

E-SIGARETIPOOD TALLINN
Tõnismägi 16a, Tallinn

E-SIGARETIPOOD NARVA
ASTRI KESKUS
Tallinna mnt. 41, Narva

E-SIGARETIPOOD TARTU
Võru 4, Tartu

E-SIGARETIPOOD PÄRNU
PORT ARTUR I, II korrus
Hommiku 2, Pärnu

E-SIGARETIPOOD RIIA
Avotu iela 2, LV-1011 Rīga, Latvija

TURUNDUS

Lätis rämps ei osteta. Balti riigid polegi ühtne turg

HANDO SINISALU
hando.sinisalu@best-marketing.ee

Läti Reklaamiassotsiatsiooni endise presidendi ja meediaagentuuri Inspired Communications Latvia juhi Karlis Gedrovicsi sõnul iseloomustab Läti tarbijate mõtteviisi väljend "Vähem on rohkem". Näiteks ei osta lätlased enam halva ehituskvaliteedi või asukohaga kinnisvara, kirjutas Äripäeva turundusveeb BestMarketing.

Gedrovics esineb 31. mail Tallinnas Best Practice'i seminaril "Kuidas turundada edukalt Lätis". Järgneb intervjuu turundusspetsialistiga.

Millised on peamised turundustrendid Lätis?

Esiteks – sotsiaalmeedia. Sotsiaalmeedia on põhjusega populaarne, aga kohati jääb mulje, et tegu on siiski mulliga. Me ei oska sotsiaalmeedia võimalusi veel küllalt hästi kasutada. Minu hinnangul kulutavad ettevõtted sotsiaalmeediale koos tööjõukuluga 2 miljonit eurot aastas, mis on veidi üle 1% kogu meediakulutustest. Agentuuride jaoks on sotsiaalmeediateenuste pakkumine enamasti kahjumlik. Klientidele pakutakse teenust alla omahinna.

Teine trend on see, et eelkõige tänu Google'ile saame reklaamisõnumeid edastada just õigele sihtrühmale. Google'i osakaal Läti ettevõtete turunduses kasvab jõudsalt, aga täpseid numbreid pole avaldatud. Minu väga subjektiivne hinnang on, et Google võib Läti turult võtta umbes 10 miljonit eurot reklaamiraha, mis on veidi alla 10% kogu reklaamikulutuste mahust.

Üldiselt võib väita, et Läti turunduses on küpsuse aeg, seda nii klientide kui ka agentuuride jaoks. Turundajad on rohkem tulemustele orienteeritud ja mõtlevad enne tegutsemist rohkem.

Võrreldes Eestiga, on Lätis trükimeedia reklaamimahud palju rohkem kukkunud.

Kas Läti reklaamiturg kasvab? Läti turg on väl-

290

miljoni euroni ulatus esimeses kvartalis eksport Lätti, mis on suuruselt Eesti kolmas ekspordipartner. Võrreldes eelmise aasta sama ajaga, on eksport Lätti kasvanud 27%.

A Võrdlus Esikohal kütused ja masinad

Viis tänavu I kvartalis enam Eestist Lätti eksporditud kaubagruppi, eksport mln eurodes

mineraalsed tooted	42,2
transpordivahendid	34,8
masinad ja seadmed	33,6
keemiatooted	28,1
metallitooted	24,8

ALLIKAS: STATISTIKAAMET

LÄTI turundusspetsialist Karlis Gedrovic ütles, et masu võttis kõigil roosad prillid eest. Nüüd mõeldakse ostude üle põhjalikumalt järele. FOTO: ERAKOGU

MAAKRI 23A

Büroo- ja teeninduspinnad
südalinna suurusega 130–1400 m².

Tarmo Kalviste
tel 50 13 544
www.colliers.ee

G4S OTSIB NAABRIT

PALDISKI MNT 80

Üürile anda büroopinnad 175–1600 m²,
valmib septembris 2013.

Tarmo Kalviste
tel 50 13 544
www.colliers.ee

KredEx rendib elektriautosid

KredEx avab juuni lõpus Tallinnas ja Tartus elektriautode kiirrenditeenuse. Auto uste avamiseks piisab nupulevajutusest nutirakenduses või telefonikõnest autol märgitud numbrile. Auto võib sõidu lõppedes jätta igasse üüripunkti või Tallinna ja Tartu kiirleadijate juurde. Teenuse kasutamiseks tuleb sõlmida kasutusleping ELMO kodulehel.

Sobib ka ettevõtjatele. KredExi elektromobiilsuse programmi (ELMO) juhi Jarmo Tuisu sõnul on eesmärk pakkuda igale huvilisele võimalust elektriautoga sõita. "Soovime tuua rohkem elektriautosid tänavatele," märkis ta.

"Usume, et teenus sobib ka ettevõtetele, kes ei soovi oma masinaparki kasvatada, kuid kelle

töötajad vajavad autot lühema-tekis linnasõitudeks," selgitas ta.

Autot saab laenutada linna sõlmpunktidest. Laenutada saab 24 elektriauto, sh 18 Nissan Leafi ja kuus Mitsubishi iMiEVi. Tallinnas saab autosõitu alustada Viru Keskuse, bussijaama, Technopolis Ülemiste, Tammsaare Ärikeskuse ja Mustamäel asuva Tallinna Teadusparki Tehnopol juures. Tartu rendipunktid on AHHA Keskuse ja raudteejaama juures.

Klienditoe eest vastutab turvafirma G4S. Lisaks ööpäevasele klienditoele tagab G4S autode tehnilise seisukorra monitooringu ja kontrolli, sõidukite hooldamise, puhastamise ja transpordi. Teenuse tingimused ja hinnad avaldatakse juunis.

ARIPAEV.EE

„Meil on sarnane ajalugu, geograafia ja turu väiksus, aga sellega asi ka piirdub. Enne Läti turule minekut tasub kindlasti teha turu-uuring.“

meediaagentuuri Inspired Communications
Latvia juht Karlis Gedrovics

ja kujunenud ja üheski valdkonnas ei tundu olevat kedagi, kes sooviks agressiivselt oma turuosa suurendada. Seetõttu pole vaja ka turundusele palju kulutada. Orgaaniliselt võiks reklaamiturg kasvada ehk 5–7% aastas.

Mis seisus on Läti mobiiliturunduse turg? Kriitiline mass ehk nutitelefonide piisav hulk turul on Lätis saavutatud. Mobiiliturunduse lahendused on väga töömahukad – erinevad lahendused on vaja luua Androidi, iOSi, Windowsi jt platvormide jaoks. Läti turg on liiga väike, et kulutada palju aega ja raha rätsepatööna tehtud mobiiliturunduse lahenduste peale. Ilmselt tekivad lähiajal mobiiliturunduse jaoks valmis karbilahendused. Siis saab ka Läti turul mobiiliturundus hoo sisse.

Mille poolest Eesti ja Läti turg erinevad? Eestit ja Lätti ühendab see, et mõlemad on postsovetlikud väikesed turud. Läti on nii geograafiliselt kui ka tarbijakäitumise mõttes Eesti ja Leedu vahel. Me oleme paindlikud, kiiresti arenevad ja noored turud. Nii tarbijad kui ka turundajad võtavad uusi tehnoloogiaid kergesti omaks.

Millised on peamised tarbijakäitumise trendid Lätis? Läti tarbijate mõtteviisi iseloomustab väljend „Less is more!“. Inimesed mõtlevad enne ostuotsuste tegemist rohkem ja ostavad vähem rämpsu. Näitena võib tuua kinnisvaraturu: inimesed ei osta enam halva ehituskvaliteediga või halva asukohaga kinnisvara.

Uue põlvkonna tarbijaid, kes hindavad taaskasutust ja kõike ökoloogilist, on reaalsuses veel väga vähe, aga see on kasvav turunišš.

Millist nõu annaksite Eesti turundajale, kes tahab Lätis edukas olla? Ei tohi kohelda Balti riike kui ühtset turgu. Meil on palju sarnaseid jooni – ajalugu, geograafia ja turu väiksus –, aga sellega asi ka piirdub. Enne Läti turule minekut tasuks kindlasti teha põhjalik turu-uuring – ja siin ei pea ma silmas tingimata uuringufirma käest ostetud uuringut. Tulge Lätti kohale, suhelge inimestega, vaadake ringi. Ja katsetage, katsetage, katsetage!

Põllumajanduse eksport kasvab

Eesti põllumajanduse eksport haarab kogu väljaveost ligi 10% – esimeses kvartalis läks piiri taha saadusi 284 miljoni euro eest. See on 9,2% Eesti kogu esimese kvartali ekspordist.

Vaatamata heale tulemusele ületab import siiski ekspordi. Sisse toodi 40 miljoni euro väärtuses rohkem põllumajandussaadusi, kui läks välja.

Partnerid Venemaa ja Läti. „Võrreldes eelmise aasta sama ajaga on ekspordi maht kasvanud ligi 50 miljoni euro võrra, mis on tänu impordist kiiremale kasvule vähendanud ka vahet ekspordi ja impordi vahel,“ ütles põllumajandusministeeriumi põllumajandus- ja maaelupoliitika asekancler Illar Lemetti.

Peamiselt veeti Eesti põllumajandussaadused aasta esime-

50

MILJONI euro võrra on kasvanud ekspordi maht võrreldes eelmise aasta esimese kvartaliga.

sel kolmel kuul Venemaale (19%), Lätti (18,7%), Soome (16,9%) ja Leetu (14,3%).

Põllumajandussaadusi imporditi enim Lätist (20,5%), Leedust (13,1%) ja Soomest (12,3%), mõnevõrra vähem Poolast (8,1%), Saksamaalt (7,9%) ja Hollandist (6,7%).

Põllumajandussaadusi eksporditi Euroopa Liidu maadesse 69,7%, imporditi aga 93,5%.

ARIPA.EE

RIVERSIDE

EHITUS

Haapsalu Kuursaal

- › Ehitustööde peatöövõtt, projekteerimis-ehitustöövõtt ja ehitusjuhtimine
- › Ehitustööde teostamine
- › Puurkaevude puurimine
- › Mikroviade, pinnaseankrute ja maasoojuspuuraukude rajamine

Riverside OÜ

Mõisa 4, Tallinn 13522

Tel +372 672 8960

Faks +372 672 8965

riverside@riverside.ee

www.riverside.ee

ÖKONOOMNE UNIVERSAALHALL

Projekteerimisest paigalduseni

 betcons

www.betcons.ee

Info tel 51 82 581

TMB

Koostöös ASiga TMB

LINNAPILT

Millal korraldada arhitektuurivõistlus? Ebaõnnestunud hoone läheb kalliks maksma

INGA JAKOBSON
kaasautor

Olenemata sellest, kas tegu on avaliku või erahoonega, võiks avalikkuse jaoks oluliste objektide puhul kaaluda arhitektuurivõistluse korraldamist, sest igasugune ebaõnnestunud arhitektuur risustab keskkonda. Lähimöödud arhitektuur on eriti tähtis väiksemate linnade puhul, kus üks suurem hoone võib saada määravaks kogu miljööle. Sellised mõtted jäid kõlama möödunud neljapäeval arhitektide liidu korraldatud avalikul vestlusõhtul Tallinnas arhitektuuri- ja disainigaleriis.

Tallinna linna peaarhitekt Endrik Mänd rääkis, et konkursse on mõistlik korraldada eelkõige avalike objektide puhul ning eraomanikku ei pea alati sellega n-ö koormama, sest võistlus toob endaga nii aja- kui ka rahakulu. Mänd arvas siiski, et hoolimata sellest, kas tegemist on era- või riigisektori ehitisega, võiks igasuguse olulise mõjuga objekti ehitamise puhul olla konkurss kohustuslik.

5 tuhat eurot läheb ligikaudu osalemine konkursil arhitektuuribüroole maksma arhitektide liidu aseesimehe Jaak Huimerinna hinnangul.

“Avalikus sektoris on võistluste korraldamine ülioluline,” nõustus arhitektuurivõistlusi korraldanud endine ehitusettevõtja Tiit Nurklik. Erahangetest rääkides leidis ta aga, et pädeva tellija puhul pole selleks vajadust. “Küsimus on aga selles, kes on pädev tellija.”

“Samas ei tohiks arhitektuurivõistlus olla kohustuslik ainult formaalsuse mõttes,” selgitas Mänd. “Kena on sätestada kohustus, teisest küljest peaks see kohustus tagama, et arhitektuurivõistlus on tulemusele orienteeritud ja lähteülesanne eesmärgipärane,” ütles ta. “See ei tohiks olla lihtsalt väljendus Exceli tabeli näol.”

Konkurss sageli tellija poolt läbimõttelamata. “Eestis korraldavate arhitektuurivõistluste nõrkuseks on tihti ebaselgelt või ekslikult määratud lähteülesanne,” rääkis kultuuriministeeriumi arhitektuurinõunik Yoko Alender. “Korralikult läbimõttelamata lähteülesanded ja võistluste tingimused toovad endaga hiljem probleeme,” nentis ta. Alender leidis, et võistluste tingimuste koostamisele võiks rohkem tähelepanu pöörata ja seda oleks õige vaadelda lausa eraldi etapina. Tema sõnul võiks selleks näiteks Riigi Kinnisvaras olla eraldi arhitekt palgal.

“Tihti eksib tellija arhitektuurivõistluse korraldamisel oma soovide kirjeldamisel,” nõustus Riigi Kinnisvara äriarendusosakonna juhataja Andrus Väärtnõu. Tema arvates on levinud olukord, kus konkursi raames ei suudeta ette näha piiranguid ja muid asjaolusid, mis hiljem hakkavad tööd “lõhkuma”. “Lennusadama juhtumi võib siinkohal hea näitena tuua – üldine kontseptsioon jäi küll alles, aga väga palju sai muudetud töö käigus,” ütles ta.

Väärtnõu märkis aga, et tellijana ei ole RKAS ise kordagi võistluste tingimusi koostanud, vaid pöördunud selleks arhitektide liidu või mõne muu spetsialisti poole. Tema sõnul on selleks kompetentseid tegijaid Eestis vaid käputäis ja eksimused eksperdi valikul ei ole välistatud.

“Planeeringutega on tõesti see probleem, et alati ei pruugi asi hakata vilja kandma,” arvas Tallinna linnavaarameti projektijuht Martin Siimer. “Idee ja lõpptulemus kipuvad erinema,” nentis ta.

“Kui ettevõtja ei tea, mitu ruutmeetrit ta saab (kasutatavat pinda – toim), pole mõtet arhitektuurikonkursi korraldada,” rääkis Nurklik. Kaasamõtledajad publikust toetasid seda arvamust, märkides, et levinud probleemiks on läbikäimata majaruumi programm ehk tellija tihti ei tea, mis on näiteks krundi tegelik ehitusmaht.

Ä Tasub teada
Arhitektuurivõistluse eeldused ja eesmärgid

PIGEM riigi- kui erasektori puhul, viimase puhul avalikkuse jaoks oluliste objektide juures.

LEIDA hoonele parim visuaalne külg ning kasutus.

TÕSTA linna arhitektuurilist kvaliteeti selle kaudu, et tellija näeb erinevaid lahendusi ja saab parema ettekujutuse võimalustest.

LAIENDADA kaasamõtledajate ringi **KUI** on vajadus arhitektuurse ideelennu järele. Kui eesmärk on aga näiteks energiasäästlikkuse tagamine, on võistlus küsitav.

MÕELDA selgeks arusaam hoonelise eesmärgist.

PÕHJALIK eelinfo asukoha tingimustest, krundi võimalustest ja kontekstist, kuhu tuleb ehitada.

LÄBITÕOTATUD, asjalik ja arukas lähteülesanne.

Tööstushoonete kvaliteet on masendav

Arhitektuurivõistlusi korraldanud endine ehitusettevõtja Tiit Nurklik ütles, et Eestis on eriti tööstushoonete arhitektuuris toimunud taandareng, aga igasuguse hoone puhul läheb ebaõnnestumise parandamine kalliks maksma.

Järgneb intervjuu Tiit Nurklikuga.

Millal tasub erasektoris arhitektuurikonkurss korraldada?

Tegelikult tekib arhitektuurikonkursi korraldamise vajadus ikkagi eeskätt ainult nendel arendajatel, kellel on mingi sisemine sund “kodumaad kaunimaks muuta”, ja nendel, kellele millegipärast tundub, et arhitektuuriliselt ilusat/head/väljapaistvat hoonet on võimalik klientidele paremini ja kõrgema hinnaga müüa. Muidugi on veel ka edevuse käes kannatavad inimesed, aga nendega kaasneb ta-

valiselt ebapädevus oma rahalise suutlikkuse hindamisel. Siiski tuleb tunnistada, et just selle edevuse tõttu on tekkinud Eesti kõige väljakutsuvama arhitektuuriga hooned. Ja ma ei pea siin silmas ainult eramuid.

Tegelikult ei ole vahet, millise hoonetüübiga on tegemist, halb arhitektuur risustab keskkonda igal juhul.

Kui palju maksab konkursi

korraldamine? Võib korraldada ka kutsututele, maksmata, aga äkki nad siis ei tule. Tavaks on igale osalejale, sõltuvalt töö keerukusest, maksta 3000–6000 eurot (rahvusvahelistele tipptegijatele 6–8 korda rohkem) ja igale žüriiliikmele ka 300–400 eurot. Keegi peab ka korrektsed tingimused ja lähteülesanded koostama. Küpsised ja kohv käivad asja juurde, pärast võiks näituse ju ka teha ja nii edasi.

Millega peaks tellija konkursi korraldades arvestama? Esiteks sellega, et sa hoone tellijana ülitäpselt tead, mille tarvis otsustasid arhitektuurikonkursi korraldada. Teiseks see, et sul on selleks piisavalt ressursse: tahtmist, aega, edevust ja eeskätt muidugi raha. Pahatihti on Eestis viimane just see, mida kipub nappima. Aga eks seda juhtub ikka, kui Škoda-rahvas kõik endale BMWsid hakkab ostma.

CEDO
KAUBANDUS

TÖÖRIISTAPOOD

1691

www.cedo.ee

VESTLUST juhatab Eesti Arhitektide Liidu ase-esimees ja arhitektuurivõistluste töögrupi juht Jaak Huimerind (vasakul). Vestlusringis osalevad endine ehitusettevõtja Tiit Nurklik, arhitekt Mihkel Tüür, kultuurimisteeriumi arhitektuuri nõunik Yoko Alender, Tallinna linnavalitsuse projektijuht Martin Siimer, Riigi Kinnisvara äriarendusosakonna juhataja Andrus Väärtnõu ning Tallinna linna peaarhitekt Endrik Mänd.

FOTO: REIO AVASTE/EESTI ARHITEKTIDE LIIT

Raske aeg paneb ehitajad liituma

ERO VIIK
Swedbanki kinnisvara osakonna juht

Ehitusmahtude säilimine sõltub eratellijast, sest riigi osalus väheneb. Eelarveperioodil 2007–2013 laekus Eestile Euroopa Liidu struktuurfondidest toetusena 2,5 miljardit eurot, sellest 1,7 miljardit saime kätte lausa viimasel neljal aastal. Võimalus teha sellises mahus investeringuid on aidanud väga palju kaasa ehitussektori taastumisele. Keeruline on öelda, kas erasektori tellimuste maht kasvab sel ja tuleval aastal piisavalt, et kompenseerida riigi tellimuste olulist vähenemist.

Muretsemiseks annab põhjust tõsiasi, et ehitusettevõtetele on esitatud varasemast märgatavalt vähem tellimusi. Samas on selgelt tunda ka erasektori kasvavat huvi uute arendusprojektide käivitamiseks. Prognoosime, et ehitussektori käive väheneb sel aastal ligi 6% ja 2014. aastal veel umbes 10%.

Konkurents tiheneb. Ilmselt ei jätku ei sel ega tuleval aastal tellimusi kõigile ehitusettevõtetele. Kas lepingute võitmise nimel hakatakse taas tegeha ehituspakkumisi, mis jäävad alla omahinna? Või suudame seekord terad sõkaldest eraldada?

Aeg annab selgust, kas ja millises ulatuses on tellijal soovi väikese lisakulu eest võimalikke riske pangagarantiidega maandada. Küllap näeme, kas töövõtjate hulgas on neid, kes teevad käibe säilitamise nimel kahjumlikke pakkumisi, kuigi see muudab raskeks nii enda kui ka teiste ettevõtjate elu.

Rolli toimuvas mängivas pangad. Seal sünnivad otsused, kellele ja millises mahus garantiiliimi pikendatakse ja käibevahendeid võimaldatakse.

Riigihanke tingimustes on pangagarantiid nõuda väga tavapärane, aga paraku on üsna arvestatav osa erasektori väiketellijatest eelistanud sõlmida töövõtjaga ka teisi kokkuleppeid, mis välistaksid ülekulu või objektilt lihtsalt ära kondimise – seda ka vaatamata marginaalsele kokkuhoiule.

Konsolideerumine. Ehitusturgu ootavad ees katsumused, mis toovad pikemas perspektiivis kaasa ehitusettevõtete konsolideerumise. Soomes ja Rootsis on vaid käputäis suuri ehitusettevõtteid, mille käes on

”**Ilmselt ei jätku ei sel ega tuleval aastal tellimusi kõigile ehitusettevõtetele.**

kokku üle poole turuosast. Meil on tublisid peatöövõtjaid mitu korda rohkem. Sellele vaatamata ei paista praegu alust oodata tulevikus ehitussektori mahtude olulist kasvu. Pigem tundub, et pikas perspektiivis ongi stabiilsus nn uus normaalsus. See tähendab, et ühel aastal on mõningane langus, teisel aga kasv. Suund konsolideerumisele tuleneb vajadusest olla efektiivsem ja konkurentsivõimelisem. Uued kvaliteedinõuded ehituses pakuvad tulevikus uusi võimalusi neile, kelle jaoks on kvaliteet olulisem kui kvantiteet.

Pehmed väärsused vs betoon.

Kuigi Euroopa Liidu uue rahastamisperioodi finantseerimisprintsipiibid aastateks 2014–2020 ei ole veel lõplikult fikseeritud, on rahandusministeerium välja andnud sõnumi, et järgmisel perioodil eelistakse pigem pehmeid väärtusi kui betooni.

Riigi osakaalu suurenemist on alust oodata taas 2015. aastast, kuna selleks ajaks on eeldatavasti selge, kui palju on Euroopa Liidul raha järgneva eelarveperioodiks.

Kõige raskem aeg on ehituses tõenäoliselt 2013. aasta lõpp ja järgneva aasta algus. Ei ole alust prognoosida ehituseks vajalike sisendihindade kasvu, selle asemel tuleb loota, et ehitushinnad oluliselt ei kerki.

See omakorda loob aga soodsa pinnase eratellimuste kasvuks, mis võiksid seetõttu mõneti suurendada nii tänavu kui ka eelolevatel aastatel. Eratellimuste maht on otseselt sõltuvuses pakutavast ehitushinnast, mistõttu on oluline, et ehitushinnad oleksid lähitulevikus sama stabiilsed kui eelnenud aastatel.

Võimalus, et alguse saab uus kinnisvarabuum, ei tundu selles kontekstis kuigi realistlik. Mina ootan pigem seda, et pangad käituksid eelpool kirjeldatud uue normaalsuse tingimustes vastutustundlikumalt, ehitajad püüdleksid kõrgema kvaliteedi poole ning ostjad-tellijad oskaksid nõuda senisest paremat teenust.

Äripäeva veeb on põnev.

Tule ja veendu ise!

www.aripaev.ee
Põnev. Kasulik. Asendamatu.

REKORD

Hiinas valmib 90 päevaga kõrghoone

Hiinas saab juunis alguse ulatuslik ehitusprojekt, millega püstitatakse maailma kõrgeim hoone. Projekti kestuseks planeeritakse ainult 90 päeva.

Ehitusettevõtte Broad Sustainable Construction (BSC) teatel tuleb nende Sky City kõrguseks 838 meetrit kõrge ehk 10 meetrit rohkem kui Burj Khalifa Dubais. Pilvelõhkuja püstitatakse Changsha linna lähisteles ning see on mõeldud 30 000 inimesele, kirjutas Business Insider.

BSC teatas, et saab maja 90 päevaga valmis. 2010. aastal avatud Burj Khalifa ehitamiseks kulus viis aastat. Projekti maksumus on 628 miljonit dollarit, mis on üle kahe korra vähem kui Burj Khalifa ehitamiseks kulunud 1,5 miljardit. BSC on kiirusega silma paistnud. Grupp ehitas kolmekorruselise maja üheksa päevaga ning 30korruselise hotelli 15 päevaga.

LEMMIKUD

ehitus.ee loetumad uudised

Merko kaalub Toomiku toomist juhatusse. Merko aktsionäride koosolekul otsustatakse Tõnu Toomiku liitumine juhatussega. **Ühe päevaga peatati 37 ehitusplatsi töö.** Tööinspektorid tuvastasid ehitustel 196 seaduserikkumist.

Ehitusplatsile tuleb oskajat hooajatöölisi otsida tikutulega. Turu nõuetele vastava oskustöölise leidmine ei pruugi olla lihtne.

Reparo!
www.reparo.ee

**ÄRIPINDADE
EHITUS, REMONT,
SISEVIIMISTLUS**

Soome müüduim väikemaja!

Meie poolt: soome suvila, paigaldusõpetus ja koostejoonised.
Sinu poolt: maatükk, tööriistad ja kokkupanek!
Hinnale lisandub transport.

928 €

Elumajad, suvilad, saunad, garaažid, soojuspumbad..., lisaks lai valik kaminaid.

Vaata ja vali toode meie kodulehelt:
www.ultimatemarket.com
www.omamajamarket.ee
info@omamajamarket.ee

Puidubörs igal kolmapäeval

TEL 667 0068

materjal	mõõdud (mm)	kogus (tm)	1 tm hind (€)	kontaktandmed
----------	-------------	------------	---------------	---------------

Müük

SAARE-, TAMME-, PÕÕGI-, LEHISE- JA KASE-SAE-MATERJAL; PÕÕGIST JA TAMMEST SISEVOODRILAUAD, PÄRNAPUUST SAUNALAUAD; TAMMEST, SAAREST, PÕÕGIST SISESEINA VOODRILAUAD, ERI MÜSTRITEGA

eri mõõdus	kokkuleppel	kokkuleppel	tel 504 8445, 527 6943 jaak.kalm@puiduari.ee
------------	-------------	-------------	---

reklaam

LÄBIMURRE

Müügijuhtimise aastakonverents 19.-20.september

Programm 19.09

09.30 Äripäeva esimene Müügi TOP -
võitjaid tervitab majandus- ja kommunikatsiooni-
minister **Juhan Parts**

I sessioon: müük 2014

10.00 Võimalused ja riskid majanduses
aastal 2014 - sõltumatu analüütik **Maris Lauri**

10.30 Muutused tarbijate ootustes -Euromonitor International Baltikumi
regiooni analüütik **Roberta Kniuiipyte (Leedu)**

11.00 Läbimurre: tippjuhtide kogemuslood ja soovitused - Baltika Grupi
juhatuse esimees **Meelis Milder**, EMT juhatuse esimees **Valdo Kalm**, Põltsa-
maa Felixi juht **Anti Orav**, startup'i GateMe asutaja ja juht **Janar Merilo**

11.45-12.45 lõuna

II sessioon: müügitöötaja 2014

12.45 Muutunud müük - sõltumatu müügiekspert
Hard Perk

13.15 Mille poolest erineb müügimees
Inglismaal ja Eestis? - müügipraktik **Madis Kiho (UK)**

13.45 Mida teevad tippmüüjad teisiti? - Bonnier
Publications müügidirektor
Helena Taube Rehnmark (Rootsi)

14.15-14.45 energiapaus

III sessioon: müügijuht 2014

14.45 Kuidas ennast läbimurdeks programmeerida?
(esineja kinnitamisel)

15.15 Kuidas juhtida staare? - Riigikogu esimees
Ene Ergma

15.45 Kuidas avada loovus? - inspiratsioonikoolitaja
Teo Hären (Rootsi)

16.15 üllatuskülastamine

Programm 20.09 Meistriklassid

10.00-11.30 Maris Lauri (Eesti): Mida arvestada 2014
müügiplaanide tegemisel?

11.30-12.00 energiapaus

12.00-13.00 Roberta Kniuiipyte (Leedu):
Tarbijate ootused - olevik ja tulevikutrendid

13.00-14.00 lõuna

14.00-15.30 Teo Hären (Rootsi): Kuidas avada oma
müügimeeskonna loovus?

Osalustasu:
Kuni 23.06 soodushind 299 eurot
(käibemaksuga 358,80),
osalemine ainult ühel päeval 199 eurot
(käibemaksuga 238,80)

Registreerimine ja info:
www.bestsales.ee,
korraldaja Aira Tammemäe tel 5025548,
registreerimine@aripaev.ee

toetaja:

sekretar.ee

12. juunil
Proekspertis, Sõpruse pst 151

Inspiratsioonihommik

Kuidas ettevõtte siseleht ja -uudised **ELAMA** panna?

10.00-10.45 Info jagamine tööõnne teenistuses
Siselehe ja -uudiskanalite toimetamine Proeksperti näitel,
Proekspert AS personalijuht **TIINA SAAR**

10.45-11.00 Kuidas oma sõnum elama panna?
Vabakutseline ajakirjanik-toimetaja **SIGNE SILLASOO**

11.00-11.10 Kohvipaus

11.10-11.40 Töötajaid kaasav siseveeb firmakultuuri kujundajana
Motivaator.ee koolitaja **KAIDO PAJUMAA**

11.40-12.00 Inspireeriv ringkäik Proeksperti kontoris
Kõiki osalejaid ootab pärast hommikuseminari põnev majakülastus Proeksperti kontoris.
Ringkäiku juhib Proeksperti büroojuht **ELSI LEIST**

TÄPNE KAVA WWW.SEKRETAR.EE

Osalemistasu 59 eurot (km-ga 70,8 eurot).
NB! Kohtade arv on piiratud.
Lisainfo ja registreerimine:
Tiive Saarniit, telefon 56 823 990,
e-post tiive.saarniit@aripaev.ee

Äripäev

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

6. juunil

TÖÖTUBA

PÜSIVA TEGEVUSKOHA KASUMI ARVUTAMINE JA MAKSUSTAMINE

**Töötoa vaatleme püsiva
tegevuskoha tekkimise ja
kasumi arvutamise ning
maksustamise põhimõtteid.**

Käsitlemisele tulevad järgmised teemad:
Millal tekib püsiv tegevuskoht ja kuidas seda vältida?
Püsiva tegevuskoha kasumi arvutamise põhimõtted:

- OECD metodoloogia detailselt näidete põhjal;
- Siseriiklikud käsitlused;
- Peakontori ja püsiva tegevuskoha omavahelised arveldused;
- Tulude ja kulude omistamine, jne.

Püsiva tegevuskoha kasumi maksustamine:

- Eesti regulatsioon;
- Välisriikide regulatsioonist üldiselt;
- Maksuvabastused.

**Käesolev töötuba on sügisel alustava rahvus-
vahelise maksunduse kooli eelutuvustus.**

Töötoa viib läbi
Advokaadibüroo GLIMSTEDT
advokaat, maksukonsultant,
TTÜ finantsarvestuse õppetooli
rahvusvahelise maksunduse
lektor **MARKO SAAG**

Täpsem programm aadressil www.koolitus.aripaev.ee

Äripäev

Töötoa hind on 45 eurot (km-ga 54 eurot).

Info ja registreerimine telefonil **667 0100**, elektronposti aadressil
koolituskeskus@aripaev.ee või koduleheküljel www.koolitus.aripaev.ee
projektijuht Anne-Ly Raudhein, tel 6670 107.

FELIKS MÄGI, Nordic Hotels OÜ tegevjuht

”Olen ammu veebi lugeja. Huvitavad oma sektoriga seotud teemad ja majanduses toimuv tervikuna. Lasen aeg-ajalt silmadega pealkirjadest üle, kui midagi huvitavat silma jääb, siis kindlasti loen. Kui midagi huvitavat hetkel ei leia, siis võtan teadmiseks, mis pealkirjad ja teemad kõne all on, mis üldiselt toimub.

HEIDO VITSUR, LHV majandusanalüütik

”Loen iga päev. Kuna ma olen analüütik, siis vaatan veebis kõik pealkirjad läbi, ei jäta ühtegi vahele. Veebikeskkonna tugevuseks pean seda, et ta on operatiivne ja minu jaoks piisavalt ulatuslik, nii et juhtub harva, et ma võtan paberlehe kätte, mis on viis meetrit eemal. See võib ette tulla siis, kui ma veebist kõike kätte ei saa.

Äripäeva veeb on kasulik.

Tule ja veendu ise!

**Vaata Bauhofi jõhkraid lepingupunkte
R-Kioski konkurent laieneb Eestis
Taani IT-firma lahkub Eestist Filipiinidele**

www.aripaev.ee

Põnev. Kasulik. Asendamatu.

KRISTINE ROSS, Infotark AS juhatuse liige, turundusjuht

”Kuna olen turundusnimene, siis pakuvadki rohkem huvi turunduse ja kaubandusega seotud teemad – ettevõtete kasvamine, erinevad uudised jne. Äripäeva eeliseks on kindlasti professionaalsed ajakirjanikud ja pikaaegne kogemus.

ÄRILAUSE

» **Mark Kofman:** See, et teenus on personaalne ja kallim, ei tähenda alati, et see on parem.

Firmadel andmeid ühelt platvormilt teisele kolida aitava teenuse Import2 kaasasutaja lubab pakkuda teenust kümme korda odavamalt ja kümme korda kiiremini kui konkurendid.

ÄRIPÄEV 22. mai 2013

toimetaja Vilja Kiisler, tel 667 0150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

ÜKS KÜSIMUS

Esmaspäeval teatas riigikohus otsuse Toomas Tooli suhtes ehk Tool jäi turumanipulatsioonis süüdi.

Kas Toomas Tooli suhtes tehtud otsus distsiplineerib ka teisi kauplejaid?

KRISTJAN HÄNNI
Kawe Kapitali partner

Toimunu on selgelt piiritletav erijuht. Loodetavasti keegi ei arva, et kõik börsil tegutsejad tegeleksid manipulatsiooniga ja neid seetõttu peaks antud asi puudutama. Seega praktiliselt kõik turul toimetajad tegutsevad täpselt samamoodi edasi nagu varem. Suur osa Toolile omistatud tahtlusest loeti välja telefonivestlustes tema enda poolt maaklerile öeldust. Kui sellest õppust võetakse ja võimalikel tulevastel kaasustel midagi sellist juurde panna pole, siis ma pole küll kindel, et järelevalveorganil läheb edaspidi lihtsamaks millegi sellise tõendamine.

AIVAR PILV
Toomas Tooli kaitsja

Kahjuks see lahend mingit selgust börsil osalejatele tegelikult ei loonud, riigikohtu otsus tekitab ebakindlusi ning börsil tegutsevad isikud peavad olema väga ettevaatlikud ja põhjalikult kaaluma, millises koguses ja mis ajamomendil aktsiaid müüvad. Eelkõige tekivad riskid siis, kui kellelgi on soov või vajadus müüa suurem osa aktsiaid lühikese ajavahemiku jooksul. Riigikohtu lahend ja finantsinspeksiooni käsitlused loovad väga kerged isiku ründamise võimalused. Kui keegi pistitab kahtlustuse – keegi on müünud mingil ajaperioodil liiga suure koguse aktsiaid mitte põhjendatud hinnaga või on tekitanud hinnasurve –, siis võib lihtsasti sattuda kahtlustuse alla, et oled tegelenud turumanipulatsiooniga. Riigikohus tunnistas lahendis, et tegu võib olla tõenäoliselt eksitusse viivate tehingutega, mitte ei ütle, et tegu on eksitusse viivate tehingutega. Seda kindlust, et nad viivad eksitusse, seda riigikohtu lahendist välja ei tule. See on ebakindlust tekitav lahend. Minu kui advokaadi jaoks turumanipulatsiooni piire ja tunnuseid see lahend paika ei pannud.

LUGEJA ARVAB

» **Reaalsuses on tegevuse koondamiseks ning kulude kärpimiseks vaja vähemalt kahte, kui mitte kolme järjestikku kriisiperioodi.**

Kommentaart artiklile “Männik: Eesti Pank on rahvale liiga kallis”

LOE WWW.ARIPAEV.EE

Äripäev

Peatoimetaja: Meelis Mandel
Väljaandja: AS Äripäev
Pärnu mnt 105, 19094 Tallinn
telefon:
(372) 667 0195,
(372) 667 0222

Toimetus:

e-post: aripaev@aripaev.ee
tel: (372) 667 0111

Reklaamiosakond:

e-post: reklaam@aripaev.ee
tel: (372) 667 0105

Tellimine ja levit:

e-post: register@aripaev.ee
tel: (372) 667 0099

Tellimine internetis:

www.aripaev.ee/tellimine

Äripäeva tellija eelised – ostu-keskkond privileeg.aripaev.ee ja soodsaim võimalus soetada Äripäeva raamatuklubi raamatuid. Äripäev veebis: www.aripaev.ee Trükk AS Kroonpress

Toimetus võtab endale õiguse kirju ja kaastöid vajaduse korral lühendada. Toimetuse kaastöid ei tagasta. Kõik ajalehes Äripäev ja tema lisades avaldatud artiklid, fotod, teabegraafika (sh päevakalajalisel, majanduslikul, poliitilisel või religioosel teemal) on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASi Äripäev kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse, pn@eall.ee või tel (372) 646 3363.

KOLUMNISTIDE KOLMAPÄEV

Igor Rõtov | Aivar Hundimägi | Meelis Mandel | Peeter Koppel | Marek Reinaas | Heido Vitsur

Euroopa vajab uut, täiesti ebatraditsioonilist lähemist

Kriis kestab juba kuuendat aastat ning kuigi tundub, et ta on selle aja jooksul jõudnud läbi teha mitu moonet, on ta ikkagi jäänud sellekssamaks süsteemseks kriisiks, millena ta algas. Vahe on ainult selles, et praeguseks usuvad vähesed pidevatesse kinnitustesse, et juba poole aasta pärast läheb paremini. On hakatud leppima sellega, et korraga mitmes kriisis olemine ongi normaalne.

Tegu pole mingisuguse kindlalt piiritletud kriisiga, nagu võlakriisi temaatika domineerimisepõhjal võiks arvata, vaid kriisiga, mis on haaranud enamikku inimtegevuse valdkondi: majandust, sotsiaalsfääri, demograafiat, keskkonda, poliitikat jne.

Kuid praegu pole oluline mitte kriiside arv ja nende süstematiseerimine, vaid see, et maailmas ei teata, kuidas neist jagu saada. Ei tunta piisavalt hästi, kui üldse, nende tekke süvapõhjusi ega omavahelisi seoseid. Tõsi, kõige selle kohta on mitmesuguseid seisukohti, teooriaid ja ettepanekuid, kuid raskused algavad sellest, et lahendus, mis näib ühtedele sobivat, ei kõlba teistele kohe kuidagi. Abinõu, mis lahendab ühe probleemi, muudab olukorra teises küsimuses veelgi raskemini parandatavaks.

Ei ole edulugu. Praeguse Euroopa Liidu kohta sobib hästi J. M. Keynesi 80 aastat tagasi öeldu: “See allakäiv rahvusvaheline, kuid olemuselt individualistlik kapitalism, mille haardes me pärast sõda oleme olnud, ei ole edulugu. Ta ei ole intelligents. Ta ei ole ilus. Ta ei ole õiglane. Ta ei ole vooruslik. Ta ei kindlusta meid kaupadega. Ta ei meeldi meile ja me hakkame teda juba põlgama. Kuid kui me hakkame arutlema selle üle, mida tema asemele panna, jääme äärmisesse kimbatusse.”

Esimesel pilgul võib tunduda, et ei ole nii, sest alternatiivide otsimise peaks praegu palju vabam ja kergem olema kui Keynesi ajal. 80 aastat tagasi ei saanud ju ühte võimalikest alternatiividest kuidagi välistada, aga nüüd ilmselt saab. See asjaolu peaks ju andma praegustele lahenduse otsijatele selgemalt maha märgitud faarvaatri ja suurema valikuvabaduse selles kui nende eelkäijatele. Kuid asi pole nii lihtne.

Esiteks vähendab otsese ohu puudumine lahenduse leidmise pakilisust nii paljudegi silmis, eriti siis, kui need lahendused kiiret kasu ei too. Teiseks on kriis toonud liiga palju seni varjujäänud või eitatud Euroopa Liidu arhitektuuri / disaini puudujäägid küll selgelt esile, aga kui võrd hetke olukord on veel talutav, siis neist avalikult eriti rääkida ei sõandata. Aga sellena ei saa alustada ka vajalikke muudatusi.

Reformidest ei piisa. Vähemalt poolenisti lava taga on probleemi käsitlemises senisest suurema kompleksuse suunas nihkuma hakatud. Positiivne näide on finantskakkuleppe sõlmimine. See osutus võimalikuks, kuivõrd süsteemsest kriisist, mida mõnda aega püüti serveerida kui võlakriisi ja ületada võlakriisi lahendamise meetoditega, oli ka laiema üldsuse silmis saanud tunduvalt laiema sisuga kriis. Praegu tunnistatakse, et ilma majanduskasvuta ja kogu finantssektorit reformimata pole võlakriisist võimalik üle saada. Aga kuidas panna nüüd konkurentsis allajäänute majandus kasvama olukorras, kus riikide valitsuste käsutuses pole enam ei majanduspoliitilisi hoobasid ega rahalisi ressursse?

Räägitakse struktuursetest reformidest. Need

HEIDO VITSUR
LHV majandusekspert

» **Üks lahendus võib olla globaliseerimise osaline tagasikeeramine, lokaliseerimine.**

on tõepoolest vajalikud, kuid on karta, et enamikul juhtudel neist ei piisa. Hea, kui nad aitavad rahvastel kohanduda halveneva demograafilise olukorraga ja korrigeerida mõõdanikus igavese progressi ja kasvu unelmas tehtud vigu. Kuid on selge, et seda tüüpi reformid ei hoia globaliseerunud maailmas ja vaba tööjõu liikumisega Euroopa Liidus noort tööjõudu sellistes maades, kus selliseid reforme koos rihma edasise pingutamisega jõuliselt ellu viia püütakse, ega aita kaasa teaduslik-tehnilise võimekuse ühtlustumisele.

Kuid võlgade korraldamise eeltingimus on riikide konkurentsivõime, arengutaseme ning ilmselt ka sotsiaalstandardite ühtlustamine. Teisiti öeldes: nüüd tuleb kuidagi teisiti ära teha see, millele euro kasutuselevõtt olulisel määral kaasa aitama pidi, kuid mis eurole ülemineku isoleerituse tõttu laiemast sotsiaalmajanduslikust taustast lõppes hoopis vastupidise tulemusega.

Pole halba ilma heata. Eurointegratsiooni seisukohast on saanud erakordselt hea, kuid ka otustav aeg. Oleme jõudnud oma kriisiga sellisesse faasi, kus töötavad üksnes üleeuroopalised lahendused või nad ei tööta üldse. Paraku on aga aega nende rakendamiseks napilt ja iga möödunud päev suurendab riski, et kasvavad sotsiaalsed pinged ja maailma konkurentsitingimused jätavad meile vähem aega, kui meil muutusteks vaja läheb.

Olukord, milles vajalikke reforme tuleb ellu viia, pole ühelaadne, kuigi on väljaspool kahtlust, et neid, kellele praeguses olukorras midagi ei meeldi ja kes selle pärast muretsevad, on Euroopas rohkem kui kunagi viimase viiekümne aasta jooksul. Ilmselt on ka neid, kes praegust Euroopa Liitu ja tema majanduskorda põlgama on hakanud. Ühed seepärast, et nende lootused on purunenud, teised seepärast, et on sattunud talumatult raskesse olukorda, kolmandad seepärast, et suutmatus olukorda lahendada tekitab muret.

Kuid võib olla, et peamine takistus Euroopa reformimisel pole siiski selle tehnilises keerukuses või huvide paljususes, vaid kuskil mujal. Selles, et nii globaliseerunud maailm kui ka praegune Euroopa Liit on midagi täiesti teistsugust kui see maailm, millega inimesed on seni kokku puutunud ja millele meie majandusmudel ja institutsioonid sobisid. See erinevus võib olla nii suur, et võib nõuda probleemile täiesti mittetraditsioonilist lähenemist. Valikuid siin jätkub.

Aeg tiksus. Üheks võib olla näiteks globaliseerumise osaline tagasikeeramine, nn lokaliseerumise tee, mis muudab reformide tegemise iga piirkonna sees lihtsamaks ja kiiremaks. Tuleb arvestada, et lisaks kõigele erineb praegune maailm kriisile vaatamata kõigist eelnevatest enneolematu arengukiiruse ja suurima omavahelise sõltuvuse / seotuse poolest, mistõttu peavad kõik – inimesed, majandus, regulatsioonid kui ka otsustusprotsessid – olema suutelised sellise arengukiirusega kaasas käima. Vastasel juhul kisub vana nadesse raamidesse surutav areng senise korralduse ühel või teisel viisil ikkagi puruks. See aga tähendab, et kantsler Angela Merkeli hoiatust erakordsete sündmuste võimalikkusest tuleb võtta täiesti tõsiselt. See oleks valik rohkem Euroopat ja vähem maailma. Kuid võib-olla oleks paremaks valikuks kaks Euroopat või ka vähem Euroopat või hoopis midagi muud. Kuid kõige tähtsam on praegu aru saada, et just aeg on kõige raskemini asendatav ja täielikult taastumatu ressurs.

MÄNNIK: EESTI PANK ON RAHVALE LIIGA KALLIS. Eesti Panga tegevust tuleks muuta efektiivsemaks ning kaotada asjatud kuluartiklid, leidis Eesti Panga nõukogu esimees Jaan Männik riigikogu ees kõneledes.

MIS JUHTUS EESTI BÖRSIFIRMADE TULEMUSTEGA? Kui läheneda Tallinna börsi põhinimekirja ettevõtete puhaskasumi-

te aastasele muutusele puht aritmeetiliselt, on näiliselt pilt halvenenud – puhaskahjum on kasvanud aastaga 2,64 miljoni eurolt 5,71 miljonile eurole.

SOORM: IDEE UUEST SUUREST SEAFARMIST ON UTOOPILINE. ASI Ekseko juhatusesi- mees Teet Soorm sõnas, et Eestis toimub sigade ületootmine ning imestas, kuhu uus farm oma toodangu saadab.

KOMMENTAAR

Kuidas panna uuesti tööle üheksakilost kassi?

Finantskriisi eitamise ja süüdlaste kirumise faasi järel on üha sagedamini kuulda küsimust, mida peaks kohe praegu ette võtma, et eurotsoonis asjad paremaks hakkaks minema.

Sellele vastata on sama lihtne kui küsimusele, kuidas panna end üheksa kilo raskuseks sõõnud kass nii efektiivselt tööle, et ta oma liigsöömisega tekkinud vanad võlad ära maksaks.

Kunagi sai kass hakkama. Kui võrrelda näiteks Kreeka (ja ehk ka mõne teise eurosooni liikmesriigi) ja ülekaalulise kassi ees seisvaid väljakutseid, siis on need ootamatult sarnased.

Mõlemad on kunagi iseseisvalt hakkama saanud (järelkult on see võimalik), samas on vahepealsed jõude- ja heaolu-aastad töövõimet sedavõrd kahandanud, et lühiajalises plaanis on küsimus ellujäämisest, mitte aga kohe efektiivselt tööle asumisest.

Alles on ka isu endise elu järel ja ootus, et keegi teine regulaarselt mõnusa toiduportsjoni ette tõstab. Vähenenud heaolu tekitab stressi ja vähen-

VILJAR VEEBEL
Coimbra Ülikooli külalisteadur

„Alles on isu endise elu järele ja ootus, et keegi teine mõnusa toiduportsjoni ette tõstab.

dab veelgi soovi teha koostööd ravi ja dieedi pakkujatega.

Rohkelt on kuulda ka soovitusi, et kass võiks endale sobilikul viisil tööle asuda ja sellega oma toidu välja teenida ning hiljem ka vanad võlad ära maksta. Paraku on lootus praegu Kreeka majandusele efektiivset väljundit leida taas võrreldav lootusega paksule toakassile moodsas ühiskonnas tasuta tegevuse leidmisega. Pealegi oleks kassil justkui meeles, et kui ta sellesse perre kunagi aastaid tagasi kutsuti, siis räägiti ees ootavast aastakümnete-

pikkusest toetavast ja mõnusast elust, mille vastutasuks on vaja olla vaid entusiastlik ja solidaarne pereliige. Samuti olevat see üleüldse imelik ettekujutus, et kassid peaksid tööle käima.

Kes kassi paksuks söötis? Rahalaenanud kreditorid ja praegu toetuspakette pakkuvad ülejäänud liikmesriigid on samas võtnud sarnase positsioonis seni kassile liigseid toiduportsjone pakkunud pere-rahvaga.

Kindlasti ei olevat nemad süüdi selles, et kass kogu pakutud hea ja parema nahka pistis ja oma tervise sellega ära rikkus. Samuti olevat nemad algusest peale kassile selgelt mõista andnud, et toit ei ole mitte tasuta hüve, vaid ikka selleks, et kass suureks ja tugevaks kasvaks ja rohkem tagasi teenida jaksaks.

Põhimõtteliselt on nad muidugi nõus, et kassi šansid aastakümnetepikkuse liigsöömisega tekkinud võlga tagasi teenida on vähesed, pigem olevat asi põhimõtte, vajalik on avalik ja selge märk, et tasuta lõunaid ei ole ja kõik võlad koos intressidega tuleb tagasi maksta kõigil. Isegi kassidel.

KOMMENTAAR

Toomas Tooli kohtuotsus jätab mitu otsa lahtiseks

Lugedes Toomas Tooli kohtuotsust, tekib küsimus, kas turumanipulatsiooni süüdistus oleks esitatud ja süüdimõistetv otsus tehtud ka siis, kui kannatanud ei oleks võtnud laenu oma aktsiate tagatisel (repotehingud). Kui jah, siis on põhjendatud edasine turumanipulatsiooni analüüs. Kui aga vastus oleks ei, siis peaks see ühtlasi välistama turumanipulatsiooni juhtumi. Pelgalt asjaolu, et kannatanud olid võtnud laenu, ei tohiks mõjutada hinnangut, kas tegemist oli või ei olnud aktsia hinna viimisega kunstlikule või tavapäratule tasemele ning kas tegemist oli turumanipulatsiooniga.

Mida kohus ei hinnanud. Riigikohus on käsitlenud manipulatsioonina just väidetavat aktsia hinna allasurumist ja “müügisurve tekitamist” Toomas Tooli poolt eesmärgiga tekitada sundmüügiolukord (*margin call*). Oluline on märkida, et selline sundmüügi ja teatavatele aktsionäridele raskuste tekitam-

REIMO HAMMERBERG
Sorainen'i regionaalse panganduse ja finantsõiguse töörühma juht

„Jääb loota, et kohtuotsus ei loo lisariske Eesti turul tegutsevatele investoritele.

mine iseenesest ei ole veel käsitletav turumanipulatsioonina.

Aktsionärid kasutavad omavahelistes suhetes sageli erinevaid viise üksteise survestamiseks, nt nõudes soovitud käitumise eest otsuse vastuvõtmisel vastutulekuid muudes küsimustes, võttes laenu tagatiseks aktsiaid jne. Küsida võib, kas selline käitumine on kauboikapitalism ja kooskõlas äriõiguse sätetega, kuid see ei ole iseenesest veel turumanipulatsioon.

Turumanipulatsiooni, milles Tooli ja Kirberit süüdistati, oluliseks tunnuseks on aktsia hinna viimine kunstlikule või tavapäratule tasemele. Käesolevas asjas ei ole kohtud seda olemuslikult olulist asjaolu hinnanud. Enamgi, kohus on asunud seisukohale, et aktsia õige (ja seega järelkult ka ebaõige) turuväärtus ei puutu turumanipulatsiooni hindamisel asjasse.

Teadmatus tekitab ebakindlust. Kohus heidab süüdistatavatele läbivalt ette müügisurve tekitamist eesmärgiga viia aktsia hind alla. Samas ei selgita kohus, mis on müügisurve, miline on õigusvastane müügisurve, kas iga sugune müük tekitab (õigusvastase) müügisurve jne. Ebakindlust tekitab teadmatus, kust maalt algab lubamatu müük ehk “müügisurve tekitamine”. Eeltoodu valguses jääb loota, et kohtuotsus ei loo lisariske Eesti turul tegutsevatele investoritele, kelle vastaspoolel ei ole võtnud aktsiate tagatist laenu.

22. mai 2013 ÄRIPÄEV

toimetaja Vilja Kiisler, tel 667 0150, e-post vilja.kiisler@aripaev.ee

Äriteenused

TEL 667 0105, reklaam@aripaev.ee

reklaam

Valmisfirmade müük, äri- ja mittetulundusühingute asutamine

Firma kätte 24H jooksul! Suur nimevalik

www.wasp.ee info@wasp.ee tel 677 0155 mob 51 12 061

wasp project

SUURES KOGUSES KASUTATUD KONTORIMÖÖBLIT!

45€
(sisaldab km)

MARTELA RULOOKAPP

Tähetorni 21j, Tallinn
Tel 552 6608

www.Apunekse.ee

Pakume

TÖÖRIISTADE ANKRUTE MÄHKIMIST

- B-kategooria uusi ankruid
- Elektriliste seadmete remont
- Kaablitoodete valmistamine

telefon 453 1551
www.profikaabel.ee

ROIGASAIAD OÜ

Roigasaedade valmistamine ja paigaldamine

tel 509 2933 • info@roigasaiad.ee
www.roigasaiad.ee

ML-TRANSPORT

Osakoormate vedu tagaluukautodega TALLINN–HELSINKI–TALLINN

Enne kl 12 tellitud veos järgmisel tööpäeval sihtkohas!

tel: +372 505 5074
info@mltransport.ee

www.mltransport.ee

PRIVILEEG
ainult Äripäeva lugejale

PRIVILEEG ON EKSKLUUSIIVNE OSTUKESKKOND JUST SINULE, ÄRIPÄEVA LUGEJALE. Vaata pakkumisi www.privileeg.ee

Üksnes Teile!

Eriline vahuvein majesteetlikus pudelis

29.60 €

Püsiva mulliga veini aroom on rafineeritud, maitstes on tunda delikaatseid leiva-, pärimi-, vanilli- ja pirniüansse. Rikkalik ja täidlane maitse, mis põimub apelsini-, ananassi- ja vürtsiaroomidega. Farnito Chardonnay Spumante Brut on saadaval limiteeritud kogustes, kuna veini valmistatakse vaid parimatel aastatel ning valmistamisprotsess on aeganõudev ja keeruline.

Vaata kõiki pakkumisi: www.privileeg.ee

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist.

TÕUSJA

Jaemüüja teatas kasumi vähenemisest, kuid prognoosib tulevamaid müügitulemusi,

Marks & Spencer

462 GBp **+4,88%**▲

LANGEJA

Laevaoperaatori aktsia uppus, kuna ettevõtte andis välja kasumihoiatuse.

Carnival Corp.

2278 GBp **-5,48%**▼

ÄRIPÄEV 22. mai 2013

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post romet.kreek@aripaev.ee

LUKSUS

Aasia luksusejaht aitas Burberryt. Edetabel

ROMET KREEK
romet.kreek@aripaev.ee

Suurbritannia suurima luksuskaupade tootja Burberry aastakasum ületas analüütikute ootuseid, kuna nõudlus oli tugev Hiinas ja Hongkongis. Eestis juhib Burberry poodi Apranga.

Ettevõtte tõstis dividendi 16 protsenti, 29 pennile aktsia kohta. Burberry maksueelne erakorraliste tulude-kuludeta kasum kasvas aastaga 14 protsenti, 427,8 miljonile naelale. Analüütikud ootasid 417,5 miljoni naelast numbrit. Käive kasvas 8 protsenti, 2 miljardile naelale. Alates 2008. aastast on ettevõtte käive kahekordistunud. Parfüümi hõng vajutas ettevõtte kasumile tugeva pitseri. Kompanii kandis 82,9 miljonit naela erakorralist kulu parfüümi ja ilutoodete litsentsi lõpetamisest. Ettevõtte lõppenud 2013. majandusaasta puhaskasum vähenes 263,3 miljonilt naelalt 254,3 miljonile.

Suurem kasum. JPMorgani analüütik Melanie Flouquet ootas eelvaates Burberrylt erakorraliste tulude-kuludeta 415 miljoni naelast maksueel-

„Me oleme hästi positioneeritud võimalusteks müügikanalite, piirkondade ja kasumite lõikes.

Burberry juhatuse esinaine Angela Ahrendts

set kasumit. Tema soovitus aktsiale oli neutraalne, 1320pennise hinnasihiga.

Cantor Fitzgeraldi analüütik Allegra Perry kirjutas 17. aprillil Burberry kohta, et selle aktsia hinnasiht on 1362 penni ja soovitus on „hoia“.

Aprillis teatas ettevõtte, et nende kasum tuleb tõenäoliselt ootuste ülemisse äärde, kuna teisel poolaastal kasvas vähemalt aasta aega avatud olnud müügikohtade müük 7 protsenti.

Tänavu võib Burberry kasum kasvada 450–480 miljonile naelale, isegi kui üleilmne keskond jääb keeruliseks, teatas ettevõtte 17. aprillil.

Luksusturu kasv 4–5%. Konsultatsioonifirma Bain & Co prognoosis, et Burberry laiendab jaemüüki ning tõstab kõige kallimate toodete keskmist hinda. Ettevõtte prognoosis, et üleilmne luksuskaupade müük kasvab tänavu 4–5%. Kasvu aitab buumis Kagu-Aasia, kui Hiina ja Euroopa aeglustuvad.

„Me oleme hästi positioneeritud võimalusteks müügikanalite, piirkondade ja kasumite lõikes,” ütles juhatuse esinaine Angela Ahrendts.

Burberry oma ikooni staatuses 2795dollarilise trendsmantliga ei ole hinnalt mõeldud igaühele tarbimiseks, kuid aktsia on hinna poolest tõenäoliselt selle ettevõtte kõigile kättesaadav luksuskaup, mis maksis eile vaid 14,97 naela. Küll aga on aktsia suhtarvude poolest luksusli-

Võrdlus

Burberry on nii aktsia tõusult kui ka suhtarvudelt keskmine

Ettevõtte	aktsia tõus %*	P/E	P/B	dividenditootlus %	soovitus **	tõusupotentsiaal ***
BURBERRY	22,1	25,7	6,5	1,9	3,4	-0,5
PRADA	1,8	30,8	8,3	1,0	4,0	10,2
LVMH	2,9	20,8	2,9	2,0	4,3	6,2
HERMES	23,9	39,4	12,5	0,9	2,2	-16,0
PPR	24,0	16,6	1,9	2,6	3,8	7,5
COACH	7,2	16,1	7,5	2,3	4,1	7,3

* aktsia hinna tõus aasta algusest %, ** Bloombergis olev analüütikute keskmine soovitus skaalal 1 = tugev müük, 5 = tugev ost

*** Bloombergi küsitletud analüütikute hinnasihtide ja aktsia turuhinna erinevus, %

ALLIKAS: BLOOMBERG

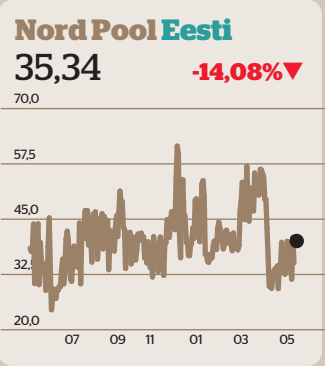
2795

dollarit maksis Burberry luksuslik trendsmantel. Kompanii aktsia maksis vähem kui 15 naela.

miljonit dollarit kahjunit sai USA jaemüügikett Best Buy esimeses kvartalis. Ettevõtte oli suurenenud konkurentsi tõttu sunnitud langetama toodete hindu. Firma juht Hubert Joly loodab II kvartaliga tulemusi parandada.

ELEKTER

Eratarbijad peaksid arvestama, et elektrienergia hinnale lisan- dub lepingus ka käibemaks.

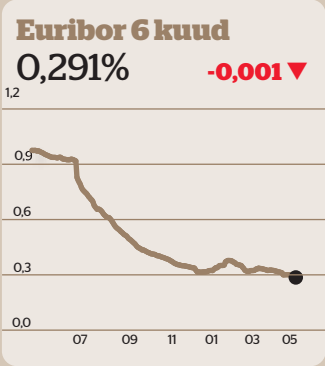
VALUUTA

Eurot mõjutavad poliitilised mured euroala suurimates riikides.

INTRESS

Euroopa Keskpank ei pruu- gi enam baasintressimäärasid langetada.

HONGKONGI luksuskauapde tarbija jalutab pärast Burberrys ostlemist. FOTO: BLOOMBERG

kult hinnatud, kuna P/E on 25,7 ja hinna-raama- tupidamisväärtuse suhte näit 6,5. Aasta algusest 22,1% tõusnud aktsia dividenditootlus on 1,9%. Luksuskaubad on oma olemuselt emotsio- naalsed tooted, mida ihalevad paljud, kuid mida vaid vähesed saavad endale lubada.

LV on väärtust kaotamas. Luksusbrändide maa- ilmas on lood sedasi, et Louis Vuitton on kao- tamas maailma väärtuslikuma luksusbändi- na edumaad konkurentide, näiteks Gucci ja Pra- da, ees. Analüüsifirma Millward Brown Optimo- ri andmetel kahanes aastaga Vuittoni kaubamär- gi väärtus 12%, 22,7 miljardile dollarile. Kuigi käekotitootja, mis kuulub Prantsuse LVMH Moet Hennessy Louis Vuittonile, on kõige väärtusli- kum luksusbänd juba kaheksandat aastat jutti, saavad konkurendid paremini hakkama eksclu- siivsuse ja kättesaadavuse vahel balansseerides. Kolmandal kohal oleva PPRi Gucci brändi väärtus kasvas aastaga 48%, 12,7 miljardile dollarile, ja neljandal kohal oleva Prada oma 63%, 9,45 miljar- dile. Teisel kohal püsis muutumatult Hermes 19,1 miljardi dollarilise väärtusega. Edetabeli kümne sees olid ka Rolex, Chanel, Cartier, Burberry, Fen- di ja Coach. Burberry ei saavutanud edetabelis aastaga suurt midagi, kasvatades brändi väärtust vaid 3%. Tugeva 32% tõusu tegi aga Cartier.

AUTOR ON BURBERRY AKTSIONÄR AASTAST 2009.

Ä RAHA

reklaam

Kommertsbankade intressitooted

pank	jooksev hoius %		tähtajaline hoius %								
	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	min summa
Danske Bank					Kontakteeruge pangaga						
Swedbank***	0,01 (7)	-	-	-	0,06	0,16	0,26	0,36	0,46	0,56	190
Swedbank***	0,01 (7)		0,05	0,05	0,10	0,20	0,30	0,40	0,50	0,60	6000
Tallinna Äripank		0,05	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,5	0,70/1,7	0,90/1,9	-	200
Tallinna Äripank (3)		0,05	0,25	0,30	0,35	0,60	0,70	1,00	1,20	-	200
Nordea Pank	0,10		0,10	0,15	0,20	0,35	0,45	0,55	-	-	320
Citadele Pank	-	-	0,10	-	0,30	0,60	0,70	1,20	1,30	1,30	150
Versobank	0,05	0,10	0,50	0,60	0,70	1,00	1,30	1,50	1,70	2,00	350
DNB	0,10(7)	-	0,20	-	0,25	0,40	0,55	0,70	0,80	0,90	300
Krediidipank	-	0,01	0,15	0,25	0,30	0,55	0,75	1,00	1,20	1,20	100/200(4)
BIGBANK		-	0,15	0,20	0,25	0,45	0,45	0,90	1,70	2,20	300-1500
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,45	0,45	0,90	1,70	2,20	1500-30 000
BIGBANK	-	-	-	-	-	0,50	0,50	0,95	1,75	2,25	üle 30 000

pank	tähtajaline hoius %, USD						
	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank			Kontakteeruge pangaga				
Swedbank	-	-	0,15	0,35	0,55	0,80	250
Swedbank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,60	0,80	8400
Tallinna Äripank	0,15	0,25	0,25	0,55	0,70	0,85	200
Citadele Pank	0,10	-	0,30	0,60	0,70	1,20	200
Versobank	0,30	0,30	0,50	1,00	1,30	1,50	500
DNB	0,10	-	0,15	0,30	0,40	0,50	300
Krediidipank	0,15	0,20	0,30	0,55	0,70	0,90	100/200 (4)

kursid on päeva jooksul korrigeeritavad * maks 1999 eurot ** juriidiline isik ***tavades tähtajalise hoiuse internetipangas, on intressimäär kuni 0.10% kõrgem (3) personaal pang, klientidele (4) kontor is (6) internetipanga tähtajalistele hoiustele (7) päevalõpu kontojärgilt, (9) juriidilisele isikule/ eraisikule (10) LHV Pangal minimaalselt jäagilt **** 2- ja 3aastaste hoiuste intressimäärade tutvumiseks kontakteeruge pangaga

Saksa kvaliteet hoiustajatele!

Ava meil uus investeerimishoius „Saksamaa ettevõtted“. Kui BASFi, SAPI ja Siemensi aktsiate väärtus nelja aasta jooksul tõuseb, võid teenida kuni 9,2% intressi.

Otsustamiseks on aega kuni 17.06.2013.

Investeerimishoiust pakub Swedbank AS. Tutvu tingimustega aadressil www.swedbank.ee, vajaduse korral konsultee ri spetsialistiga telefonil 613 1606.

Ä VALUUTA

Euroopa Keskpank

EUR/SEK ▼

8,5547

Austraalia dollar	AUD	1,315
Bulgaaria leev	BGN	1,956
Hiina jüaan	CNY	7,896
Hongkongi dollar	HKD	9,986
India ruupia	INR	71,297
Jaapani jeen	JPY	132,330
Kanada dollar	CAD	1,321
Korea won	KRW	1429,230
Leedu liit	LTL	3,453
Läti lant	LVL	0,700
Norra kroon	NOK	7,507

EUR/RUB ▼

40,2050

Poola zlott	PLN	4,190
Rumeenia leu	RON	4,349
Singapuri dollar	SGD	1,621
Suurbritannia nael	GBP	0,849
Sveitsi frank	CHF	1,248
Taani kroon	DKK	7,453
Tai baat	THB	38,366
Tšehhi kroon	CZK	26,098
Türgi liir	TRY	2,379
Ungari forint	HUF	290,420
USA dollar	USD	1,287

Ä BÖRSIKAUBAD

Kütused 21.05

USD	
Nafta IPE, bbl	104,30
Nafta NYMEX, bbl	96,70
Mootoribensiin, t	990,00
Diislikütus, t	907,50
Kerge kütteõli, t	890,50
Masuut (1% väävel), t	608,50
Maagaas Henry Hub, btu, USD	4,179

Põllumajandus 21.05

nael = 453,59 g	
Kohv NYBOT, USc/nael	133,50
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	472,90
Kakao NYBOT, USD/t	2334,00
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	178,50
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	433

Allikas: Bloomberg, kella 17 seisuga

Värvilised metallid 20.05

USD/t	
Alumiinium LME	1846
Vask LME	7297
Plii LME	2009
Nikkel LME	14915
Tina LME	21025
Tsink LME	1838

Väärismetallid 21.05

USD/unts, unts = 31,105 g	
Kuld COMEX	1363,26
Plaatina NYMEX	1450,00
Palladium NYMEX	741,00
Höbe COMEX	22,21

Pankade kontaktandmed

SWEDBANK Liivalaia 8, Tallinn, tel (24h) 631 0310, e-post: info@swedbank.ee
TALLINNA ÄRIPANK Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065
NORDEA PANK Liivalaia 45/47, Tallinn, tel 628 3300, faks 628 3201 e-post: tallinn@nordea.com
CITADELE PANK Roosikrantsi 2, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee
BIGBANK Rõütli 23, Tartu, tel 1333, faks 737 7582, e-post: bigbank@bigbank.ee, www.bigbank.ee
VERSOBANK Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DNB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnb.ee, www.dnb.ee
EESTI KREDIIDIPANK Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037

Ä BÖRS

Tallinn

21.05

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelm, %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,110	0,91	6 768	-	-503,7%	1,55	0,0%
Baltika	0,920	1,10	33 634	27,5	12,4%	3,42	0,0%
Ekspress Grupp	1,130	0,89	2 217	11,2	7,2%	0,81	0,9%
Harju Elekter	2,550	-0,78	63 162	11,5	7,4%	0,84	3,5%
Järvevana	0,568	0,00	#VALUE	-	0,0%	0,68	0,0%
Merko Ehitus	7,170	0,00	#VALUE	13,8	7,7%	1,07	4,2%
Nordecon	1,110	-0,89	2 703	16,2	7,8%	1,26	0,0%
Olympic EG	1,740	0,58	622 322	11,2	25,7%	2,88	5,7%
Premia Foods	0,689	0,15	4 139	350,7	0,2%	0,76	1,5%
Pro Kapital Grupp	2,260	0,44	899	-	-3,7%	1,86	0,0%
Silvano FG	2,640	0,00	1 700 989	8,4	21,5%	1,81	9,5%
Tallink Grupp	1,000	-1,96	95 139	11,7	7,7%	0,91	5,0%
Tin Kaubamaja	5,580	-1,59	42 576	14,7	10,6%	1,55	6,3%
Tallinna Vesi	10,900	0,93	128 142	9,7	24,8%	2,40	7,7%
Trigon PD	0,355	0,00	#VALUE	-	0,0%	0,73	0,0%
Skano Group	1,120	0,00	616	-	-5,0%	0,70	0,0%

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud puhaskasumi põhjal

Riia

21.05

aktsia	sulgemis- hind, LVL	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	5,60	-0,36	5,63	0,72	-
Latvijas Gaze	6,34	-0,78	11,98	0,60	-
Olainfarm	4,96	-0,20	7,19	1,93	-

Vilnius

21.05

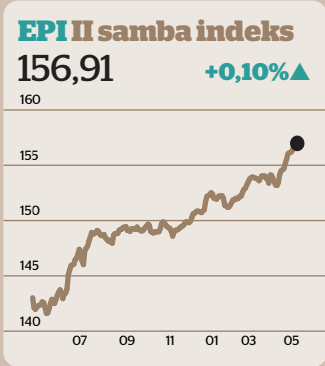
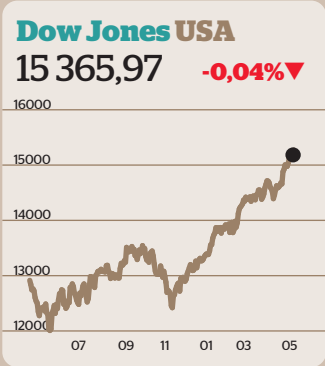
aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Apranga	2,33	1,30	-	3,4	6,8
City Service	1,710	0,00	12,8	1,0	13,5
Invalda	2,330	0,00	-	1,1	-
Linas Agro	0,694	0,00	2,8	0,9	-
Panevezio Statybos	1,070	1,90	18,2	0,5	-
Siauliu Bankas	0,267	-0,74	18,2	0,8	-
Snaige	0,450	4,65	-	1,6	-
TEO LT (Telekomas)	0,786	0,77	13,2	1,9	7,4

Helsingi

21.05

aktsia	hind, EUR	muutus eelm, %	P/E	P/B	divid. tootlus
Alma Media	3,35	0,30	14,0	3,3	3,0
Citycon	2,55	-1,16	9,8	0,9	5,9
Elisa Comm.	14,99	0,87	11,7	3,5	8,7
Finnair	2,65	0,00	-	0,4	-
Fortum	15,00	1,01	10,1	1,3	-
HKScan	3,86	-0,52	13,2	0,5	2,6
Kesko	24,42	0,54	19,6	1,1	4,9
Neste Oil	12,36	-0,40	-	1,2	3,1
Nokia	2,94	0,34	-	1,4	-
Olvi	24,02	-1,15	18,0	3,3	2,1
PKC Group	20,49	0,44	21,5	2,5	3,4
Stockmann	11,87	1,02	22,5	1,0	5,1
Stora Enso	5,72	0,35	11,5	0,8	-
UPM Kymmene	8,51	-0,06	-	0,6	7,1
YIT	15,53	-0,13	11,7	2,1	4,8

22 INVESTOR investeerimisfondid

ÄRIPÄEV 22. mai 2013

toimetaja Romet Kreek, tel 667 0192, e-post turud@aripaev.ee
reklaamiosakond, tel 667 0105, e-post reklaam@aripaev.ee

LUBADUSI ANDES LOOB ETTEVÕTE OMA BRÄNDILE KOHUSTUSE

Meie sõidame kogu aeg Eesti lemmikleibade küsetaja Suurim kinnisvaraportaali Eestis Otse ja omadega Ehtne ja hea Parima hinna garantii Elus on maitset Kõik on olulised Aastast 1936 Narva – hea energia linn Kapital kogu eluks Üts ummamuudu liin Põhjamaised lahendused puidust Ühendame energiad Üks mure vähem Ela või ise Teeme asjad paremaks Värskendav kogemus Heade üllatuste maa Võtame mõnuga Kauplus kus saab kaubelda Pruulime Sinule Kuld kohvitassis Jagades Sinu rõõme ja muresid Väärtustades aega Head mõtted saavad alati teoks Ehtne ja hea Põhjuse leiab alati Tunne looduse värskest Seda kassid ostaksid

6. juunil

Dr Christian Grönroos

LUBADUSTE JUHTIMINE TURUNDUSES JA TEENINDUSES

Dr Christian Grönroos on teenindus- ja suhete turunduse (*Service and Relationship Marketing*) professor, kaasaegse marketingi, teenindusjuhtimise ja suhete turunduse teerajaja, kellele kuulub kliendikeskse lähenemise idee ja kontseptsioon teeninduses ning turunduses. Christian Grönroos on Nankai Ülikooli emeriitprofessor, aastatel 2002 - 2007 oli ta teenindusjuhtimise professor Rootsi Lundi Ülikoolis. Teda peetakse Põhjamaade koolkonna (The Nordic School) isaks. Christian Grönroos on üks esimesi marketingi gurusid, kes on pälvinud “Marketingi legendi” tiitli esimesena väljaspool USA'd.

Täpsem programm aadressil www.koolitus.aripaev.ee

SOODUSHIND: 24. maini **179 eurot**
(km-ga 214,8 eurot)

Koolituse hind on 249 eurot
(km-ga 298,8 eurot)

Info ja registreerimine
telefonil **667 0100**,
elektronposti aadressil
koolituskeskus@aripaev.ee
või koduleheküljel
www.koolitus.aripaev.ee

SOODUSHIND VAID NÄDALA LÕPUNI!

FONDID

reklaam

Avaron Asset Management

20.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Avaron Areneva Euroopa Fond A, EUR	3,53	3,66	3,58	12,29	10,44	8,60	3,15	3,13	19 828 246
Avaroni Privaatportfell B, EUR	13,70	13,70	13,70	3,50	4,89	9,71	7,13	-	5 766 329
Avaron Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	10,86	10,86	10,86	1,97	3,95	-	-	-	5 711 249

Compensa Life

17.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Kasvuportfell, EUR	-	-	1,41	-	7,10	22,00	9,30	5,50	5 676 080
Võlakirjaportfell, EUR	-	-	11,93	-	1,10	5,70	4,30	-	566 158

Kasvuportfelli mahu info on antud seisuga 30.04.2013. Võlakirjaportfelli mahu info on antud seisuga 30.04.2013.

Danske Capital AS

20.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Danske Pension 25, EUR	0,98	0,99	0,99	3,75	2,46	8,60	3,15	3,13	10 943 149
Danske Pension 50, EUR	1,13	1,14	1,14	5,12	3,56	11,03	3,23	3,22	151 093 666
Danske Pension Intress, EUR	0,88	0,89	0,89	2,38	1,32	6,08	3,24	3,68	3 471 169
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension 100 Pluss, EUR	1,44	1,48	1,46	7,49	5,74	16,72	6,31	4,93	3 130 872
Vabatahtlik Pensionifond									
Danske Pension Intress Pluss, EUR	0,76	0,78	0,77	3,00	1,04	6,12	3,14		206 286

Info teiste Danske Capitali ja Danske Invest fondide kohta on avaldatud veebilehel www.danskecapital.ee.

ERGO Funds

20.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
ERGO Pensionifond 2P1, EUR	0,92	0,93	0,93	0,00	1,15	4,36	2,97	4,27	8 499 281,06
ERGO Pensionifond 2P2, EUR	1,14	1,15	1,15	1,88	4,76	11,11	4,27	2,02	43 316 422,28
ERGO Pensionifond 2P3, EUR	0,65	0,66	0,66	2,59	6,50	14,50	-	-	1 406 472,53
ERGO Pensionifond 3P1, EUR	0,88	0,90	0,89	2,06	5,61	12,30	4,24	-	424 774,64
ERGO Pensionifond 3P2, EUR	0,93	0,95	0,94	2,77	6,92	15,07	5,05	-	344 324,68
ERGO Pensionifond 3P3, EUR	0,89	0,91	0,90	3,72	8,36	17,52	2,56	-	327 880,58

LHV Varahaldus

20.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,40	1,41	1,41	7,14	3,44	10,15	6,72	5,09	178 227 294
Pensionifond M, EUR	1,11	1,12	1,12	4,76	2,41	8,44	5,52	6,60	27 228 692
Pensionifond S, EUR	1,18	1,19	1,19	2,72	1,33	5,59	4,18	7,59	38 631 993
Pensionifond XL, EUR	1,20	1,21	1,21	7,94	5,16	12,61	7,11	5,05	40 733 426
Pensionifond XS, EUR	1,09	1,11	1,11	2,51	1,14	6,30	4,55	7,46	8 849 780
Täiendav Pensionifond, EUR	1,33	1,34	1,34	8,18	5,44	12,56	6,74	3,31	5 008 300
LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	10,38	10,49	10,49	12,29	27,79	36,03	15,89	-0,31	-
LHV Pärsia Lahe Fond B, EUR	6,63	6,70	6,70	12,36	27,79	36,03	15,89	-0,32	7 503 851
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	8,37	8,46	8,46	15,53	4,44	12,92	2,87	-2,47	-
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	5,35	5,40	5,40	15,53	4,44	12,92	2,87	-	1 421 036

Nordea Pensions Estonia

20.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	0,96	0,97	0,97	7,71	5,93	12,05	6,01		54 501 000,47
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,79	0,79	0,79	9,82	7,81	14,94	6,57		5 993 471,12
Nordea Pensionifond B, EUR	0,91	0,92	0,92	5,21	3,52	9,52	5,22		11 640 788,46
Nordea Pensionifond C, EUR	0,83	0,83	0,83	2,65	1,19	4,64	3,63		2 086 431,56
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,18	1,20	1,19	12,06	10,8	20,83	8,57		3 629 377,28
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,72	0,74	0,73	0,00	3,06	8,07			555 686,71

Fondivalitsejad

AVARON ASSET MANAGEMENT Narva mnt 5–58, Tallinn 10117, tel 664 4205, faks 664 4201, info@avaron.ee, www.avaron.ee
DANSKE CAPITAL AS Narva mnt 11, Tallinn 15015, tel 675 2295, faks 675 2895, funds@danskebank.ee, www.danskecapital.ee, www.danskebank.ee
ERGO FUNDS AS A. H. Tammsaare tee 47, Tallinn, tel 610 6500, faks 610 6501, funds@ergo.ee, www.ergo.ee

AS GA FUND MANAGEMENT Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2680, faks 680 2681, info@gafm.ee, www.gafm.ee
AS GILD PROPERTY ASSET MANAGEMENT Swiss House, Roosikrantsi 11, Tallinn 10119, tel 680 2630, faks 680 2631, info@gildrealestate.com, www.gildrealestate.com
LHV VARAHALDUS AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee

NORDEA PENSIONS ESTONIA AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee
AS SEB VARAHALDUS Tornimäe 2, Tallinn 15010, tel 665 6565, faks 665 7122, fondid@seb.ee, www.seb.ee
SWEDBANK INVESTEERIMISFONDID AS Liivalaia 8, Tallinn 15038, tel 631 1606, faks 631 1636, funds@swedbank.ee, www.swedbank.ee/fondid

Maaklerifirmad

COMPENSA LIFE VIENNA INSURANCE GROUP SE Roosikrantsi 11, Tallinn, tel 610 3000, faks 610 3010 info@compensalife.ee, www.compensalife.ee
LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VERSOBANK AS Pärnu mnt 12, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501
DANSKE BANK Narva mnt 11, Tallinn, tel 630 2104
SEB ENSKILDA EQUITIES Tornimäe 2, Tallinn, tel 665 6622, faks 665 6802

MANDATUM LIFE INSURANCE BALTIC SE Viru väljak 2, Tallinn, tel 681 2300, info@mandatumlife.ee, www.mandatumlife.ee
SWEDBANK AS Liivalaia 8, Tallinn, tel 631 0310, faks 631 0410

6

miljardit dollarit maksis Apple enda sõnul eelmisel aastal USAs tulumaksu. Apple'it süüdistatakse maksudest kõrvalehiilimises ning kasumi peitmises maksuparadiisi. Firma ise tõrjub süüdistusi.

Richard Griffiths: USAs on majandusnäitajad juba üpriski head, seetõttu võivad nad vähendada võlakirjade ostmise programmi.

Berkeley Futuresi asedirektori sõnul vähendab majandusnäitajate paranemine võlakirjade ostmist. See tähendab ka tugevamat dollarit.

FONDID

reklaam

Mandatum Life

20.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Investeeringute haldusteenus:									
Turvaline, EUR	115,33	114,75	114,75	-	1,55	5,79	3,95	-	-
Konservatiivne, EUR	113,76	112,63	112,63	-	3,04	6,61	3,24	-	-
Tasakaalustatud, EUR	113,46	111,79	111,79	-	3,83	6,91	2,74	-	-
Progressiivne, EUR	108,51	106,39	106,39	-	4,89	7,24	2,17	-	-
Agressiivne, EUR	113,10	110,88	110,88	-	5,05	7,79	2,16	-	-
Investeeringisportfelliid:									
Mandatum Life Fixed Income Abs, EUR	141,27	140,56	140,56	-	1,69	6,56	4,43	-	-
Mandatum Life Global Food Abs, EUR	121,56	119,18	119,18	-	1,11	-0,37	0,73	-	-
Mandatum Life Emerging Opportunities Abs, EUR	106,46	104,37	104,37	-	0,80	7,01	-0,78	-	-
Mandatum Life Nordic Equity Abs, EUR	143,27	140,46	140,46	-	-0,16	-0,75	-3,82	-	-
Mandatum Life Europe Equity Abs, EUR	154,35	151,32	151,32	-	3,05	11,39	2,94	-	-

Swedbank Investeeringisfondid AS

20.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond K1, EUR	0,81	0,81	0,81	1,96	0,85	4,51	3,36	1,21	43 770 214,06
Pensionifond K2, EUR	0,90	0,91	0,91	3,37	2,94	9,12	4,59	0,52	165 339 588,72
Pensionifond K3, EUR	1,06	1,07	1,07	6,68	5,39	14,19	6,18	0,46	419 841 312,96
Pensionifond K4, EUR	0,80	0,80	0,80	11,48	7,49	19,30	7,24		39 067 626,27
Pensionifond V1, EUR	1,22	1,24	1,23	4,41	3,67	12,58	5,76	-0,17	9 803 698,88
Pensionifond V2, EUR	0,95	0,97	0,96	8,52	6,48	17,67	6,95	-1,22	18 209 954,38
Pensionifond V3, EUR	1,12	1,14	1,13	14,37	9,35	22,89	7,53	-3,05	36 415 105,75
Kesk-Aasia Aktsiafond, EUR	4,09	4,19	4,13	22,25	6,75	9,13	-3,93	-15,54	5 645 663,89
Ida-Euroopa Aktsiafond, EUR	8,80	9,02	8,89	24,63	4,61	37,77	5,34	-12,42	47 510 040,88
Fondifond 100, EUR	10,48	10,59	10,59	17,74	10,70	25,25	6,84	-2,25	66 407 149,85
Fondifond 30, EUR	11,50	11,61	11,61	6,03	5,13	14,62	4,85	1,26	14 924 735,45
Fondifond 60, EUR	11,13	11,25	11,25	11,02	7,60	19,68	6,14	-0,40	52 207 581,52
Venemaa Aktsiafond, EUR	15,76	16,16	15,92	25,54	4,54	21,70	5,03	-9,33	50 599 319,21

AS SEB Varahaldus

20.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
SEB Energiline Pf, EUR	0,754	0,761	0,761	9,93	5,68	10,89	2,84		10 085 395,31
SEB Konservatiivne Pf, EUR	0,908	0,917	0,917	2,91	0,48	3,64	2,78	4,30	55 708 788,84
SEB Optimaalne Pf, EUR	0,833	0,841	0,841	3,44	1,91	4,69	2,47		13 662 236,50
SEB Progressiivne Pf, EUR	0,972	0,982	0,982	5,67	3,57	7,71	3,20	-1,61	280 059 595,52
SEB Aktiivne Pf, EUR	0,943	0,962	0,953	12,96	7,03	13,67	4,43	-3,10	14 296 394,62
SEB Tasakaalukas Pf, EUR	1,140	1,163	1,151	3,83	1,59	4,51	2,79	-0,92	10 700 929,32
SEB Aktiivne Fondifond A, EUR	7,408	7,558	7,483	10,88	7,410	16,480	6,260	-5,110	4 222 945,32
SEB Dünaamiline Fondifond A, EUR	8,668	8,843	8,756	7,44	4,410	11,260	5,380	-3,550	6 094 959,43
SEB Tasakaalukas Fondifond A, EUR	10,815	11,033	10,924	3,33	2,070	8,830	4,830	1,010	1 177 175,07
SEB Ida-Euroopa Võlakirjafond A, EUR	13,238	13,238	13,238	5,19	0,620	11,020	5,940	5,280	64 011 469,41
SEB Kasvufond A, EUR	6,341	6,470	6,406	21,79	-3,830	16,590	0,160	-7,800	13 500 348,74
Vahendatavad Fondid *									
SEB Corporate Bond Fund, EUR	1,531	1,531	1,531	2,88	1,730	8,200	5,200	5,150	413 250 000,00
SEB Danish Mortgage Bond Fund, EUR	130,603	130,603	130,603	2,85	1,030	3,560	4,900	5,700	170 830 000,00
SEB High Yield Fund, EUR	132,874	134,203	132,874	3,88	3,840	11,010	-	-	2 004 070 000,00
SEB Short Bond Fund EUR	1,272	1,272	1,272	0,21	0,240	0,080	0,080	-	55 700 000,00
SEB Strategy Balanced Fund	107,876	108,955	107,876	-	4,470	8,900	-	-	311 210 000,00
SEB Strategy Defensive Fund	106,899	106,899	106,899	-	2,900	5,620	-	-	249 800 000,00
SEB Strategy Growth Fund	111,928	113,047	111,928	-	9,010	14,620	-	-	216 440 000,00
SEB Strategy Opportunity Fund	108,994	110,084	108,994	-	6,740	10,710	-	-	320 540 000,00
SEB Eastern Europe Fund ex Russia, EUR	2,816	2,872	2,844	19,94	-0,140	22,060	0,700	-4,560	133 090 000,00
SEB Eastern Europe Small Cap Fund, EUR	2,544	2,596	2,570	15,79	1,260	5,030	-7,640	-6,860	68 030 000,00
SEB Russia Fund, EUR	9,157	9,341	9,249	24,23	-4,280	-0,970	-4,160	-5,550	264 910 000,00

* Vahendatavate fondide tagasivõtmis- ja väljalaskemine saab vaadata www.seb.ee/fondikursid. Fondide mahud on seisuga 31.03.2013.

Trigon Funds

20.05

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Arenevate Turgude Agrisektori Fond, EUR	86,45	89,09	88,21	22,67	3,04	4,49	-18,12		2131137
Arenevate Turgude Finantssektori Fond, EUR	182,04	187,62	185,76	17,66	12,12	26,02	2,80		4821329
Uus Euroopa Kasvufond, EUR	13,38	13,85	13,58	21,91	5,28	20,09	-3,40	-11,04	1761070
Uus Euroopa Fond, EUR	21,38	22,14	21,71	13,74	6,70	24,95	12,49	-1,03	23213348
Venemaa Top Picks Fond, EUR	18,50	19,15	18,78	26,05	-9,54	0,36	1,09	-1,47	9639463

Best Practice seminar

31. mail Roseni Tornis (Mere pst 6, Tallinn)

„Kuidas turundada edukalt Lätis“

Best Practice keskendub praktiliste kogemuste jagamisele. Laval on praktikud, kes jagavad oma kogemusi ja õppetunde.

Seminar on mõeldud Läti turul tegutsevate või sinna laieneda plaanivate ettevõtete turundus-, müügi- ja tegevjuhtidele ning turundus- ja kommunikatsiooniagentuuridele, kes teenindavad Läti turul tegutsevaid ettevõtteid.

Seminaril osaleja:

- saab ülevaate Läti tarbija- ja meediaturust;
- kuuleb Eesti ettevõtete praktilisi kogemusi Läti turul tegutsemisest;
- näeb näiteid edukatest kampaaniatest Läti turul;
- saab nõuandeid, kuidas Läti tarbijate südameid enda poole võita.

best marketing practice

KAVA

09.10 – 09.30 Registreerumine ja hommikukohv

09.30 – 09.40 Seminari avamine

09.40 – 10.30 Ülevaade Läti tarbija- ja meediaturust. TNS Latvia juht Margo Veskimägi

10.30 – 11.15 Läti meedia eripärad. Praktilisi näiteid edukatest kampaaniatest.

Inspired Communications Latvia kaasomanik ja tegevjuht Karlis Gedrovics

11.15 – 11.45 Kohvipaus

11.45 – 12.30 Läti reklaamiturust eripärad. Praktilisi näiteid edukatest kampaaniatest.

DDB Latvia juht Andris Rubins

12.30 – 13.00 Eesti ettevõtjate kogemuslõõd Lätis turundamisel (I osa)

ERGO kindlustuse juhatuse liige Maarika Liivamägi

13.00 – 14.00 Lõunapaus

14.00 – 15.30 Eesti ettevõtjate kogemuslõõd Lätis turundamisel (II osa)

Tallink Hotelsi müügi- ja turundusdirektor Svea Altiõe

Sorainen Advokaadibüroo äriarendus-ja turundusosakonna juht

Katri-Helen Wojtkowiak

Ahhaa Keskuse kommunikatsioonijuht Liina Pulges

Saku ja Aldarise Õlletehaste turundusdirektor Kadri Ärm

15.30 – 16.00 Arutlusring Eesti turunduspraktikute osavõtul

VIIMASEID PÄEVI SOODUSHINNAGA

Soodushind 22. maini 169 € (km-ga 202.80)! Alates 23. maist 199 € (km-ga 238.80)

Lisainfo ja registreerimine: Siiri Same, siiri@best-marketing.com, 50 69 639 www.best-marketing.ee

Jonathan Stubbs: Euroopa aktsiad on 2009. aasta põhjadest tõusnud 100 protsenti, kuid Euroopa aktsiad pole varem investoritele olnud nii atraktiivsed kui praegu.

Citigroupi strateegi sõnul on Euroopa aktsiad investoritele maiuspala. Sel aastal ralinud Euroopa börsid sulgusid eile 5 aasta tipus.

TÕUSJAD

Marks & Spencer

462,90 GBP

+5,09%

Snaige AB

0,45 EUR

+4,65%

Vestas Wind Systems

71,25 DKK

+3,64%

VTB Bank

0,05 RUB

+3,46%

Schibsted ASA

254,00 NOK

+3,00%

SAF Tehnika

1,46 LVL

+2,82%

Bundesbank ootab Saksamaale teises kvartalis korralikku taastumist.

Goldmani “suur pööre” võttis hoogu maha

Goldman Sachsi varahalduse juhi kohalt lahkunud Jim O'Neill uskus, et sel aastal tuleb “suur pööre”, kus raha liigub võlakirjadest aktsiatesse. See võis olla pisut ennatlik, kuid O'Neilli mantlipärija Sheila Pateli sõnul on see toimumas, kuid aeglasemas tempos.

“Inimesed liigutavad raha,” ütles Pateli CNBC-le. “Ma usun, et me näeme raha liikumist aktsiatesse tagasi.” Pateli sõnul on praegusel varajao- tusel kulunud peaaegu kolmkümmend aastat, et eelistada võlakirju aktsiatele. “See ei saa muu- tuda üleöö ning toimub järkjärguline liikumi- ne aktsiatesse. Võib-olla oleks parem nimi selle- le mitte “suur pööre”, vaid “järkjärguline pööre”. Kui vaadata praeguste investeringute olukorda ja varade jaotust, siis on selleks kulunud aastaid. Ma arvan, et inimesed hakkavad üha rohkem ka- sutama oma raha aktsiate ostmiseks,” ütles ta.

Väljend “suur pööre” kerkis esile jaanuaris. Pärast seda on aktsiaindeksid Dow Jones ja S&P 500 tõusnud kumbki ligi 17 protsenti. Kuid pensio- ni- ja võlakirjafondid pole oma strateegiat pärast sellist rallit muutnud ning positsioonid aktsiates on jäänud enamjaolt samaks.

Goldman ootab aktsiahindadele järgneva- teks aastateks tõusu. Eile tõstis Goldman Sachs S&P 500 sihti ning ootab USA aktsiaindeksile sel- le aasta lõpuks veel viieprotsendilist tõusu, 1750 punktile. Investeeringuspank tõstis oma prognoo- si dividendi kasvu ja USA makronäitajate parane- mise tõttu.

Ka järgmisteks aastateks ootab Goldman akt- siaindeksile tõusu. 2014. aastal prognoositakse 9protsendilist tõusu, 1900 punktile, ning 2015. aastal 2100 punktile. Eelmised prognoosid olid vastavalt 1775 punkti ja 1900 punkti.

“Meie positiivne ootus 2013. aastaks S&P 500- le on täitunud palju kiiremini, kui me ootasime,” ütles Goldmani USA aktsiate peastrateeg Da- vid Kostin. “Kui intressimäärad jäävad madalaks, vaatamata paremale majanduskasvule, siis on S&P 500 tõus parem kui oodatud.”

Kostini sõnul prognoosivad nad dividendi kasvu jätkumist ja kõige suuremaid dividende ootavad nad infotehnoloogia, finants- ja tarbe- kaupade sektorist.

RAINER SAAD
rainer.saad@aripaev.ee

Ma usun, et me näe- me raha liikumist aktsiatesse tagasi.

Goldman Sachsi uus vara- halduste juht Sheila Pateli

MAKSUD

Apple võis hiilida maksudest kõrvale

USA senati kinnitusele pole Apple oma tuludelt maksnud kümneid miljardeid dollareid makse, kirjutas USA Today.

Senati uurimiskomitee leidis, et California et- tevõtte kasutas rahvusvahelist skeemi, mille abil langes mõne Apple'i tütarettevõtte maksumäär kuni 0,05 protsendile. Üks sellistest tütarettevõ- teist teenis 2009–2012 kasumit 30 miljardit dol- larit, kuid ei esitanud ühelegi valitsusele tulu- deklaratsiooni ega maksnud tulumaksu.

Teine tütarettevõtte teenis nelja aastaga 74 mil- jardit dollarit müügitulu, kuid ainult väike osa sellest läks maksudeks.

Maksuteema tõttu on Apple'i juht Tim Cook, finantsjuht Peter Oppenheimer ning firma mak- supealik Phillip Bullock kutsutud senatisse aru andma.

ANALÜÜS

LHV analüüsib taas Arco Vara

Pärast üle kolmeaastast pausi avaldas LHV pank Arco Vara kohta analüüsi. Ehkki aktsia hinnasihit on vaatluse all ning pank polnud et- tevõtte kohta prognoose välja toonud, jääd analüüs börsifirma värske kvartalitulemustega rahule.

Ettevõtte käive langes aastaga 3,6 miljonilt eurolt 2,8 miljonile. Panga sõnul oli see langus oodatud, kuna ehitustükkide käive on koos kesk- konnaehituse valdkonna tegevuse lõpetusega vä- henenud.

Positiivse poole pealt tõi pank välja arendusdi- visjoni, mis näitas esimeses kvartalis 71% kasvu.

Panga sõnul on üks ettevõtte eesmärk lõpe- tada 2013. aasta tegevuskasumiga. Sellest tule- nevalt on panga sõnul rõõmustav, et juba esime- ses kvartalis teenis ettevõtte 0,3 miljonit eurot te- gevuskasumit ja jõudis nullkasumisse. Et hoogu sees hoida, on Arco Vara sõnul vaja tõsta müügi- mahte. Kui teenusteüksus juba toetab käivet, on täiendavat arengut vaja arendusdivisjonis, mis ettevõtte sõnul vajab 2013. aastal täiendavat ka- pitali. Positiivse margina toob pank välja laenu- koorma vähenemise 16,6 miljonile eurole.

LANGEJAD

Latvian Shipping

0,24 LVL

-6,37%

Carnival Group

33,26 USD

-5,83%

LSR Group

3,98 RUB

-4,07%

RBS

341,80 GBP

-2,87%

Orica Ltd.

22,85 EUR

-2,48%

Erste Group

25,31 EUR

-2,20%

Oklahoma tornaado- purustused võivad ulatuda kuni 2 miljardi dollarini.

ÄRIPÄEVA KOOLITUS

30. mail

UUS! MENTORKOOLITUS

Kuidas mentorlus ettevõtte kasuks tööle panna?

Koolitajad on **ÜLO VIHMA** ja **ARGO TAMMEMÄE**

Täpsem programm aadressil **www.koolitus.aripaev.ee**

Äripäev

Info ja registreerimine telefonil **667 0100**,
elektronposti aadressil **koolituskeskus@aripaev.ee**
või koduleheküljel **www.koolitus.aripaev.ee**

SOODUSHIND: 24. maini **329 eurot**
(km-ga 394,8 eurot)

Koolituse hind on 379 eurot
(km-ga 454,8 eurot)

